

**e-DÖNÜŞÜM TÜRKİYE PROJESİ
KISA DÖNEM EYLEM PLANI**

**DEĞERLENDİRME RAPORU
RAPOR NO:3**

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI

EKİM 2004

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları: Değerlendirme Tablosu	1
II) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları: Özet Tablo	7
III) Bölümler	
- Bilgi Toplumu Stratejisi	23
- Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği	29
- Eğitim ve İnsan Kaynakları	37
- Hukuki Altyapı	51
- Standartlar	69
- e-Devlet	75
- e-Sağlık	105
- e-Ticaret	125

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI
DEĞERLENDİRME TABLOSU**

KDEP EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI: DEĞERLENDİRME TABLOSU

(A: Henüz Başlamadı; B: Başlangıç Aşamasında; C: Çalışmalar Sürüyor; D: Sonuçlandı)

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ					
Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	1			•	
Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	2			•	
TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ					
İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	3			•	
Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması	4	•			
Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	5			•	
Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	6			•	
İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabirliğine yönelik çalışmalar yapılması	7			•	
EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI					
“Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla” kampanyası	8			•	
İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi -FAZ 2)	9			•	
Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	10			•	
Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	11			•	
Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi	12			•	
Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	13				•
Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	14			•	
Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	15			•	
HUKUKİ ALTYAPI					
Elektronik İmza Kanunu'nun çıkarılması	16				•
Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un çıkarılması	17			•	
Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması	18	•			
Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	19				•
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması	20				•
Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	21				•
Elektronik ortamda fikri hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	22				•
İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	23			•	
e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	24			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	25	•			
Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	26			•	
Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	27			•	
Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkartılması	28			•	
STANDARTLAR					
Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	29			•	
e-DEVLET					
Kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	30	•			
Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	31			•	
e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	32			•	
e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	33		•		
Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	34			•	
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	35				•
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	36	•			
Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	37				•
Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	38			•	
e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	39			•	
Kamu hizmetlerinin ortak platformda - tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	40			•	
Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	41			•	
Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	42			•	
Türkiye'de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	43			•	
Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	44			•	
MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	45			•	
Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	46			•	
Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	47			•	
Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması	48			•	
Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	49			•	
e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	50			•	
Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	51				•
Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	52			•	
e-SAĞLIK					
Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	53				•
Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	54			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	55		•		
Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	56			•	
Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	57			•	
Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	58			•	
Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	59			•	
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	60			•	
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	61	•			
Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	62			•	
Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	63	•			
Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	64			•	
Sağlık verilerinin modellenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	65		•		
Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	66			•	
Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	67			•	
e-TİCARET					
Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	68			•	
KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması	69			•	
e-Ticaret hazırlık değerlendirme hizmetinin verilmesi	70			•	
Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	71			•	
Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	72			•	
Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması	73			•	
T O P L A M		7	3	53	10
Y Ü Z D E O R A N		10	4	72	14

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI:
ÖZET TABLO**

1 BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
1	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	DPT	Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünde ulusal düzeyde izlenecek politikaların oluşturulması ve Stratejiye temel teşkil etmesi amacıyla hazırlanan "Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası" belgesi, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunca kabul edilmiştir. Bilgi Toplumu Stratejisinin oluşturulmasına yönelik hizmet alımı için ihale süreci devam etmektedir.
2	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	DPT	Gelişmekte olan ülkelerden, yazılım üretim yetenekleri ve ihracatları yüksek olan İrlanda, Hindistan, İsrail, Çin ve Brezilya'nın vizyon, strateji ve endüstrilerinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir.

2 TEKNİK ALTYAPI ve BİLGİ GÜVENLİĞİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
3	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Eylem kapsamında; hızlı dial-up, metro ethernet, ADSL gibi farklı internet erişim teknolojilerinin, bu teknolojilerin ülkemizde uygulanabilirliğinin ve AB ülkelerinde uygulanan genişbant internet erişimi politikalarının incelenmesine devam edilmiştir. Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalar devam etmektedir.
4	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Telekomünikasyon Kurumu, sektörde ikincil düzenlemelerin hazırlanmasının öncelikli olması nedeniyle eylemle ilgili çalışmaların 2005 yılında değerlendirilmek üzere ertelenmesini öngörmektedir.
5	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	TÜBİTAK-UEKAE	Güvenlik test standartlarına yönelik olarak incelenmiş olan standartların kamuda uygulanabileceğine karar verilmiştir. Akıllı kart ve PKI standartlarına ilişkin olarak uluslararası standartlar belirlenerek bu standartlara Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanan e-imza yönetmelik ve tebliğlerinde yer verilmiştir.
6	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	TÜBİTAK-UEKAE	Pilot uygulamanın yapılacağı kurum olan RTÜK'ün ağ yapısı için analiz çalışmaları ve risk analizi tamamlanmış olup bu çalışmalara ilişkin raporlar hazırlanmıştır. Belirlenen güvenlik risklerinin azaltılması çalışmalarına başlanacaktır.
7	İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Yürütülmekte olan çalışmalar internet veri merkezlerinin kamuda uygulanabilirliği konusunda sivil toplum kuruluşları ve özel sektörden de destek alınarak genişletilecektir.

3 EĞİTİM ve İNSAN KAYNAKLARI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
8	"Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla" kampanyası	MEB	Türk Telekom ile MEB arasında imzalanan protokol çerçevesinde Ağustos 2004 itibarıyla MEB'e bağlı 9.126 kurumun ADSL internet erişimi sağlanmıştır. MEB, 31 Ekim 2004 tarihi sonuna kadar bağlantısı yapılacak 11.500 kurumu da belirleyerek Türk Telekoma bildirmiştir. 2005 yılı sonuna kadar toplam 42.534 kurumun ADSL bağlantısı yapılacaktır.
9	İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi – Faz 2)	MEB	Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri kapsamında 3.000 İlköğretim Okuluna Bilgi Teknolojileri Sınıfı kurulmasıyla ilgili olarak satın alma ihale şartnamesi hazırlanmış ve MEB tarafından Dünya Bankasına onay için gönderilmiştir.
10	Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	MEB	Eğitim Portalı ve Karar Destek Sistemi ile ilgili teknik şartname, MEB Eğitim Teknolojileri Gn. Md.'lüğü tarafından hazırlanmakta ve satın alımların 2005 yılında yapılması planlanmaktadır.
11	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	MEB	İlköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe 1-5, Matematik 1-5, Fen ve Teknoloji Eğitimi 4-5, Sosyal Bilgiler 4-5 ve Hayat Bilgisi 1-3 sınıfları dersleri öğretim programlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi çalışmaları bitirilmiştir. İlköğretim 6-8 ve Ortaöğretim Kurumları öğretim programlarını yenileme çalışmaları ise devam etmektedir.
12	Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetçi eğitim programları düzenlenmesi	MEB	Hizmetçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, internet kullanımı, çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. Her ilde eğitici formatörler aracılığı ile eğitimlere devam edilmektedir.
13	Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	MEB	MEB Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi" ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından toplumun diğer kesimlerinin faydalanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.
14	Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkleğinin sağlanması	MEB	MEB bünyesinde yürütülecek European Computer Driving Licence (ECDL) çalışması ile MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmaları sağlanacaktır. Microsoft ve İntel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı eğitimleri konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB'de Bölgesel Akademiler kurulacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
15	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	DPT	Eylemin, AB Mali Yardımı kapsamında Ekonomik ve Sosyal Uyum Paketi ile uyumlu bir şekilde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi önceliği altında bir proje önerisi haline getirilme çalışmalarına başlanılmıştır.

4 HUKUKİ ALTYAPI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
16	Elektronik İmza Kanunu'nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunda öngörülen ikincil mevzuatın çıkarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
17	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı kanunlaşması amacıyla, 1.6.2004 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiş, Başbakanlık tarafından görüşleri alınmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir.
18	Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması	Milli Savunma Bakanlığı	Sorumlu kuruluş tarafından herhangi bir bilgi veya belge ileilmemiştir.
19	Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	Adalet Bakanlığı	Bilgi ve iletişim teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5237 sayılı TCK'nın 243-246 ncı maddelerinde düzenleme yapılarak gerçekleştirilmiştir. Kanunun ilgili maddeleri 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir Komisyon kurulmuş olup çalışmalarına başlamıştır.
20	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Kanun 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik 27.4.2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
21	Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	Adalet Bakanlığı	Elektronik ortamda sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme "Elektronik İmza Kanunu" içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır.
22	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	Adalet Bakanlığı	12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Ayrıca, mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla yönelik olarak 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
23	İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	Adalet Bakanlığı	Eylemde öngörülen hususlardan, internet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler kısmı "Elektronik İmza Kanununda" düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin internet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcılarının konumu ile ilgili kısmı ise Adalet Bakanlığınca oluşturulan komisyon tarafından ele alınacaktır.
24	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	DTM	İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan iki alt çalışma grubu eylemle ilgili rapor hazırlama çalışmalarını sürdürmektedir. Başta KOBİ'ler olmak üzere firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmaları çerçevesinde mevzuat hazırlama çalışmaları devam etmektedir.
25	Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	Gümrük Müsteşarlığı	Öncül eylem olan 72 no'lu (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) eylemin sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.
26	Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Hazırlanan taslak ve gerekçesi görüş alınmak üzere ilgili kurumlara gönderilmiş ve Bakanlığın web sitesinden yayımlanmıştır. 15 Ekim 2004 tarihinde tamamlanacak olan bu süreç sonucunda gelecek olan görüşler değerlendirilecek ve taslak Başbakanlığa sunulacaktır.
27	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Eylem kapsamında çalışmalar sürmektedir. İkincil düzenlemelere ilişkin bir çok yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Henüz tamamlanmamış düzenlemeler ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir.
28	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Yönetmeliğe yasal dayanak teşkil edecek olan Elektronik Haberleşme Kanunu çalışmalarının henüz tamamlanamamış olması sebebiyle Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri hakkında Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanmış ve ilgililerin görüşlerine sunulmuştur.

5 STANDARTLAR

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
29	Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	TSE	Türk Standartları Enstitüsü Standart Hazırlık Grupları 1 Mayıs-1 Ekim 2004 tarihleri arasında görev yapmadığından, standart hazırlama açısından bu zaman diliminde herhangi bir gelişme olmamıştır. Ancak 4 Ekim-31 Aralık 2004 tarihleri arasında Elektronik İmza uygulamalarına yönelik olarak Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanan tebliğde atıfta bulunulan yabancı standartlar programa alınmış ve öncelik bu standartlara verilmiştir.

6 E-DEVLET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
30	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	DPT	Eyleme ilişkin henüz bir düzenleme yapılmamıştır. Kurumlarda halihazırda oluşan yapılar dikkate alınarak, gerekliliği daha sonra yeniden değerlendirilecektir.
31	Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	DPT	Değişik ülke örnekleri incelenerek oluşturulan taslak kılavuzun kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Aralık ayı itibarıyla yayımlanması planlanmaktadır.
32	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	DPT	Envanter bileşenleri belirlenmiş olup, görüş alınma süreci devam etmektedir. Aralık ayı itibarıyla kuruluşların İLEMOD sistemine bilgi girişlerine başlaması planlanmaktadır.
33	e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	DPT	İlgili kuruluşların katılımı ile taslak rapor çalışmalarına devam edilmektedir.
34	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	DPT	Birlikte çalışabilirlik üst düzey politika ve esasları hazırlama ve uyum mekanizmaları ile teknik standartlara ilişkin taslak raporların ilk sürümleri hazırlanmıştır. Taslak sürüm, görüş almak üzere ilgili taraflarla paylaşılacaktır.
35	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	DPT	Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu, DPT bünyesindeki Proje, Yatırımları Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda hazırlanmıştır. "www.bilgitoplumu.gov.tr" internet sitesinden erişilebilen kılavuzun ilk sürümünün geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecektir.
36	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	Kamu İhale Kurumu	Kamu İhale Kurumu tarafından mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, kamu alımlarında bilgi ve iletişim teknolojileri ihale şartname ve sözleşmeleri açısından özel düzenlemeler yapılmasının gerekli olup olmadığı hususunda Kurum yetkilileri ile bir çalışma yapılması öngörülmektedir.
37	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	Devlet İstatistik Enstitüsü	2004 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Anketi çalışması 14.06.2004-30.06.2004 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Anket bilgilerinin kayıt (veri giriş) işlemi ve elde edilen ham verinin analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Çalışmanın sonuçları tüm AB üye ve aday ülkeleri ile eş zamanlı olarak 15.10.2004 tarihinde haber bülteni şeklinde yayımlanmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
38	Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)	Eyleme ilişkin proje hazırlanarak, ADSL bağlantı yapılacak yerlerin listesi temin edilmiştir. 24 il tarafından, kiosk ve Bilişim Merkezi kurulması talep edilmiştir. Halen 7 ilde çalışmalar büyük oranda tamamlanmış olup diğer illerde de çalışmalar devam etmektedir.
39	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	DPT	ODTÜ "tr" Alan Adı Yönetiminden tüm kamu kurum ve kuruluşlarının internet adresleri tespit edilmiştir. Eylem çerçevesinde tüm kamu kurum ve kuruluşları içerisinde Bakanlıkların internet siteleri ile merkezi kuruluşlardan bağımsız idari otoritelerin internet sitelerinin incelenmesi kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan belediyeler için en iyi hizmet sunumunun eylem içerisinde ayrıca belirlenmesi benimsenmiştir. Yöntem belirlenmesine ilişkin olarak sivil toplum kuruluşlarından daha önce düzenlemiş oldukları yarışmalara ilişkin belgeler temin edilmiştir. İnternet sitelerinin değerlendirilmesinde kullanılacak kriterlerin belirlenmesi çalışmaları KDEP 31 numaralı eylem ile birlikte sürdürülmektedir.
40	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	DPT	e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun 9 Eylül 2004 tarihli sekizinci toplantısında e-devlet ana kapısına ilişkin eylemin yürütülmesi ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. görevlendirilmiş, çalışmaların Devlet Planlama Teşkilatı ile işbirliği halinde başlatılması yönünde prensip kararı alınmıştır.
41	Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	DPT	9 Eylül 2004 tarihinde gerçekleşen İcra Kurulu toplantısında, e-devlet ana kapısının hayata geçirilmesi konusunda Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin bir hazırlık çalışması yapması yönünde prensip kararı alınmıştır.
42	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı	Gerekli altyapı çalışmaları tamamlanmış, bu iş için özel olarak kullanılacak veri tabanı ve arayüz yazılımları hazırlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 630 kamu kurum ve kuruluşu ile elektronik ortamda Vatandaşlık Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmıştır.
43	Türkiye'de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	İçişleri Bakanlığı	Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Bakanlıkların görüşüne açılan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağınının 60 ıncı maddesi kapsamında Türkiye'deki yerleşik yabancılar da MERNİS veritabanına dahil olacak ve MERNİS tarafından üretilecek tek kimlik numarasına sahip olacaklardır. Emniyet Genel Müdürlüğü ile NVİ arasında bilgilerin derlenmesi hususunda çalışmalar devam etmektedir. Yabancılara tek kimlik numarası verilmesi işleminin MERNİS ve Kimlik Paylaşımı Sistemi kapsamında değerlendirilmesi hususunda sistem analizi çalışmalarına başlanmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
44	Tüzel Kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	68 no'lu (Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması) eylemdeki proje ile bu eylemin gereği olan tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumlu bulunduğu her iki eylem de gerçekleşmiş olacaktır.
45	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış, gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Kurumca alınan görüşler doğrultusunda ihale çalışmalarına başlanmış ve 09.06.2004 tarihinde ihalesi yapılmıştır. 2004 yılı sonu itibarıyla proje uygulamaya geçirilecektir. Temmuz 2004'ten itibaren sistem analizi ve tasarımı çalışmaları tamamlanmış ve sistem gereksinimleri tasarım raporu hazırlanmıştır. Yazılımların kodlanması süreci devam etmektedir.
46	Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağı'nda adres kayıtlarının tutulmasına ilişkin şekil ve şartlar belirlenmiş, Tasarı Bakanlıkların görüşüne sunulmuştur. Kanunlaşma süreci devam etmektedir. Kanun tasarısının yasalmasıyla vatandaşa ait adres kayıtları MERNİS sistemi çerçevesinde değerlendirilecek ve Kimlik Paylaşımı Sistemi ile diğer kurumlarla paylaşılacaktır.
47	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	Tapu ve Kadastro Gn. Md.	TUCBS oluşturulabilmesi için, hangi bilgilerin hangi kurumlar tarafından tutulacağı ve paylaşılacağı ile, bilgi ve bilgi değişim standartlarının belirlenmesi ve mevcut durumun ortaya konması amacıyla yürütülen anket çalışması tamamlanmıştır. Anket sonuçlarının tartışılacağı ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarından üyelerin temsil edileceği bir çalışma grubu kurulmuştur. Çalışma grubu ikinci toplantısını Ekim ayı sonunda yapacaktır.
48	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili Kuruluşlara açılması	Devlet Personel Başkanlığı	Kamu Personeli Kayıt Sistemi, kamu personelinin işe alınmasından emekliliğine kadar geçen süre içerisindeki tüm hizmetlerinin takip edilebileceği bir yapı ve bu yapı içerisinde de bilgisayar ortamında tutulan mevcut bilgilerin, çevrim-içi olarak kamu hizmetlerine sunulması esası üzerine kurulmuştur. Projede, öncelikle teknik altyapının oluşturulması, akabinde ise verilerin sağlıklı bir şekilde toplanarak güncelliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda fizibilite çalışmaları tamamlanmış olup Kamu Personeli Bilgi Sistemine ilişkin yatırım proje teklifi DPT'ye iletilmiştir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
49	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan Bilgisayar Altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi Dünya Bankasınca kabul edilmiş olup ihale aşamasına gelinmiştir. Bu ihale Tarım Bilgi Sisteminin (TARBİS) analizini ve seçilecek bir alanda pilot bir uygulamayı içermektedir. TARBİS'in tasarım ve yazılım kısmı dört ilin (Ankara, Sivas, Şanlıurfa ve Manisa) kısmi coğrafi altlığı ile birlikte ayrıca ihale edilecektir. Buna ilişkin ikinci şartnamenin hazırlık çalışmaları da devam etmektedir.
50	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	DPT	e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar DPT-Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen "www.bilgitoplumu.gov.tr" web adresinde yayımlanmaktadır. Ayrıca, e-devlet ve bilgi toplumuna yönelik etkinlikler düzenlenmekte ve düzenlenen etkinliklere aktif katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda; Türkiye İktisat Kongresinde e-devlet sergisi düzenlenmesi, CeBIT 2004 fuarı, Bilişim Zirvesi 04 ve Türkiye Bilişim Kurultayına katılım eylem çerçevesinde yürütülen etkinliklerden bazılarıdır.
51	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	Maliye Bakanlığı	5228 sayılı Kanun ve buna istinaden çıkarılan 340 sıra no'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile mükelleflerin beyannamelerini elektronik ortamda gönderebilmelerine ilişkin yasal altyapı tamamlanmış, bu doğrultuda bir kısım vergi beyannamelerinin elektronik ortamda Maliye Bakanlığına gönderilebilmesi, tahakkuk işleminin gerçekleşmesi ve tahakkuk eden verginin elektronik ortamda ödenmesine ilişkin uygulama 1 Ekim 2004 tarihinde başlamıştır. Gelir ve Kurumlar vergisi beyannamelerinin de 2005 yılı Ocak ayından itibaren sisteme dahil edilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.
52	Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	Başbakanlık	Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları internet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Katalog çalışmaları devam etmektedir. Osmanlı Arşivindeki elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır. Cumhuriyet Arşivi, yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

7 E-SAĞLIK

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
53	Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilişimi alanında standart geliştiren uluslar arası kuruluşlar ile bu alanda öncü olan ülkelerin standart geliştirme faaliyetleri araştırılarak, geliştirilen sağlık bilişimi standartları envanteri çıkarılmıştır. Eylem kapsamındaki karşılaştırmalı değerlendirme raporu da hazırlanmıştır.
54	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili "Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN)" sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir. Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yaygınlaştırılabilmesine yönelik olarak etüd-proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren sağlık sektöründe kullanımı ve yaygınlaştırılması planlanmıştır.
55	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Kan ve kan ürünleri ile ilgili standartların uygulanmasına yönelik Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile çalışmalar başlatılmakla birlikte, istenilen düzeyde ilerleme sağlanamamıştır.
56	Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	Aile Doktorluğu/Hekimliği Bilgi Sistemi çalışmaları son safhaya gelmiş olup prototip uygulama, 53 numaralı eylemde tespit edilen ICD 10 kullanılarak başlatılacaktır. Yatırım programında, "Birinci basamak sağlık birimlerine makine teçhizat alımı" olarak ifade edilen proje kapsamında yapılan çalışmalar, Acil Eylem Planında yer alan, "Aile Hekimliği Sistemi"ne ilişkin bilgi sistemlerinin geliştirilmesi eylemi kapsamında revize edilmiştir. Bu nedenle, yürütülen çalışmalar 2004 yılı süresince devam edecektir.
57	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	56 ncı eylemle koordineli bir şekilde çalışma yürütülmektedir. Projelendirmeye yönelik "Elektronik Hasta Takip Sistemi" ve "Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi" çalışmalarından elde edilen deneyimlerden de yararlanılarak rapor hazırlanmıştır.
58	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören HL7 standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri tamamlanmış olup, taslak rapor hazırlanmıştır.
59	Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onaylanmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
60	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	59. Eylem kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan proje bünyesinde yürütülecektir. Bu proje vasıtasıyla karşılanacak uzman ihtiyacı, 60 numaralı eylem çerçevesinde hazırlanması öngörülen raporun çok daha kapsamlı olarak ortaya konmasına imkan verecektir.
61	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Öncül eylem 60 sonuçlandığında çalışma başlatılacaktır.
62	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Ulusal vaka bileşimi sınıflandırma sistemine (DRG) ilişkin çalışmalar Maliye Bakanlığı ile sürdürülmektedir. Öncül eylem 60 ile birlikte, bu eylem kapsamında yürütülecek çalışmalar; 59. eylemde bahsedilen proje kapsamında ele alınmaktadır.
63	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	Sağlık Bakanlığı	53 no'lu eylem çerçevesinde sağlık bilgi sistemleri için standartların ortaya konması ile birlikte çalışma gerçekleştirilecektir.
64	Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	Elektronik imza yasasına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması esnasında, oluşturulması planlanan elektronik hasta kayıtlarına erişim denetimi ve gizlilik ilkelerine yönelik yasal düzenlemelere yardımcı olacak bir rapor hazırlanacaktır. Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi'nin "sağlık kayıtlarının gizliliği ve güvenliğinin sağlanması" çalışma grubunca çalışmalar sürdürülmektedir.
65	Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	İleri düzey uzmanlık gerektiren bu eylemle ilgili olarak uzman temini ve kaynak ihtiyacının karşılanmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.
66	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	Sağlık Bakanlığı	Aile Hekimliği Sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. İkinci basamağa yönelik Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemi ile birlikte veri setinin netleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.
67	Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	Sağlık Bakanlığı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte çalışmalar devam etmektedir.

8 E-TİCARET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
68	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sistemi ile ilgili olarak TOBB tarafından geliştirilmekte olan "Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi" ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Sanayi.NET Bilgi Sistemi adı altında toplanan entegre uygulama programları arasındaki farklılıkların tespitine yönelik görüşmelere devam edilmektedir. Bakanlığın ihalesi tamamlanan projesi hakkında nihai karar oluşturulmalıdır.
69	KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması	KOSGEB	"Bilgi Ağları ve e-İş Desteği" kapsamında Eylül 2004 itibarı ile 440 firmaya destek verilmiştir. KOBİ Bilgi Ağı KOBİNET internet sayfası yenilenmekte olup üye sayısının 60.000 ulaşması hedeflenmektedir. KOBİ'lerde uzaktan eğitim ve e-eğitim için Türk Telekom ile KOSGEB arasında imzalanan protokol ile tüm KOSGEB Merkezlerinin, 50 Sinerji Odağının ve 100 OSB'nin iletişim teknolojileri kullanılarak birbirine bağlanması planlanmaktadır. Bu protokol kapsamında 6 KOSGEB Merkezinde video konferans bağlantısı kurulmuştur.
70	e-Ticaret hazırlık değerlendirmesi hizmetinin verilmesi	KOSGEB	
71	Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	DTM	TOSYÖV tarafından hazırlanan ve TTGV Yönetim Kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul edilen "e-Ticaret Bilgi Havuzu Etüd Projesi", stratejik odak noktası projesi olarak AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından da geçmiştir. 2005 yılı başında etüdün tamamlanması beklenen projede, 2005-2006 yıllarında uygulamaya dönük çalışmalara başlanacaktır.
72	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	Gümrük Müsteşarlığı	Gemlik'teki Bursa Serbest Bölgesinde hayata geçirilecek pilot proje için Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile e-Belge Uygulama Grubu ve Gümrük Müsteşarlığı arasında Ağustos 2004'te bir protokol imzalanmıştır.
73	Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması	DTM	Önceki dönemde yapılan çalışmalara ek olarak bir gelişme kaydedilmemiştir.

BÖLÜMLER

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu stratejisi, esas olarak, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünde ulaşması gereken temel hedef ve politikaları ortaya koyan ve bu hedeflere ulaşmak için izlenmesi gereken yöntem ve araçlar ile gerekli olan kaynakları içerecektir.

Ülkemizin bilgi topluma geçiş süreci, e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı ile başlatılmış olup, bilgi toplumu stratejisinin hazırlanması Planın ilk maddesidir. Strateji çalışması ile belirlenecek hedefler çerçevesinde Türkiye için yapılması gerekli olan orta ve uzun dönemli eylemler belirlenmiş olacaktır.

Ulusal bilgi toplumu stratejisinin vakit geçirilmeden hazırlanması bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Bilgi toplumu stratejisine esas teşkil edecek olan Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası Taslağı 10 Haziran 2004 tarihinde yapılan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu VI. toplantısında kabul edilmiş olup, stratejinin oluşturulmasına yönelik hizmet alımı ihale süreci devam etmektedir.

Diğer taraftan, bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-devlet uygulamalarının en önemli unsuru olan ve ülkeler açısından büyük bir katma değer yaratan yazılım konusunda Türkiye'nin önde gelen bir merkez haline gelmesi yönünde gerekli olan politikaların katılımcı bir yaklaşımla oluşturulması amacıyla başlatılan çalışma sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	1
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünde ulusal düzeyde izlenecek politikaların oluşturulması amacıyla; e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunda alınan karar gereğince hazırlanan “Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası” belgesi, Kurulun 10 Haziran 2004 tarihli toplantısında değerlendirilmiş ve kabul edilmiştir.

Söz konusu Politika Belgesi, önümüzdeki dönemde hazırlanacak olan Bilgi Toplumu Stratejisine de temel teşkil edecektir. Bilgi Toplumu Stratejisinin, ülke ihtiyaç ve öncelikleri çerçevesinde en kısa zamanda oluşturulması amacıyla, yurtiçi ve yurtdışı deneyimlerden yararlanarak hizmet alımıyla yürütülmesi öngörülmüş, buna ilişkin süreç başlatılmış ve teklifler alınmıştır. Ancak, 1 Ekim 2004 tarihinde yapılan hizmet alımı ihalesi, yeterli koşullar gerçekleşmediği için iptal edilerek konunun önemi nedeniyle vakit geçirilmeden yeni bir ihale süreci başlatılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	2
Eylem Adı	:	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı
		- Hazine Müsteşarlığı
		- TÜBİTAK
		- Üniversiteler
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Gelişmekte olan ülkelerden, yazılım üretim yetenekleri ve ihracatları yüksek olan İrlanda, Hindistan, İsrail, Çin ve Brezilya'nın vizyon, strateji ve endüstrilerinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Daha önce, Eylül ayında hazırlanması öngörülen Türkiye'de yazılım sektörünün durumuna ilişkin rapor taslağı ise henüz tamamlanamamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumuna dönüşümde ihtiyaç duyulan güvenli bir teknik altyapının oluşturulması KDEP'in temel hedeflerinden biridir. Kullanıcılar, hizmet sunucular ve altyapı işletmecileri gibi ilgili tüm tarafların birlikte çalışabilecekleri ve her bireyin erişimini yeterli seviyede temin edecek güvenli ve güvenilir teknik altyapı, bilgi toplumuna dönüşümün vazgeçilmez unsurudur. Bu amaçla KDEP'in "Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği" bölümünde 5 adet eyleme yer verilmiştir.

Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülen "İnternet altyapısının ve kullanımının yaygınlaştırılması" ile "İnternet veri merkezi" eylemleri ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülen "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemi, ülke genelinde internet ve mobil telekomünikasyon alanında ihtiyaç duyulan teknik altyapının geliştirilmesine yönelik çalışmaları kapsamaktadır. Ulaştırma Bakanlığı'nın sorumluluğundaki eylemler kapsamında farklı teknolojilerin ve uygulanabilirliklerinin incelenmesine devam edilmektedir. Ortaya çıkacak çalışmaların önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok faaliyete ışık tutacak nitelikte olması beklenmektedir. Telekomünikasyon Kurumu, sorumlusu olduğu "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemine ilişkin faaliyetleri 2005 yılı iş planında değerlendireceğini belirtmiş olsa da genişbant erişim ve üçüncü nesil gibi yakın gelecekte kullanıcılar açısından yoğun olarak kullanılacak olan erişim tekniklerine ilişkin çalışmaların tamamlanmasının gerektiği düşünülmektedir. TÜBİTAK-UEKAE'nin yürüttüğü eylemler ile akıllı kart ve PKI standartlarının kamuda uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılması ve ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına yönelik bir pilot uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ağ güvenliğinin test edilmesine yönelik olarak RTÜK'ün altyapısı incelenmiş ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Akıllı kart ve PKI standartları ile ilgili uluslar arası standartlar incelenmiş ve bunların ülkemizde uygulanabileceği belirlenmiştir. Söz konusu standartların Telekomünikasyon Kurumunun hazırlamakta olduğu e-imza düzenlemelerinde yer alması sağlanmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	3
Eylem Adı	:	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- MEB - Telekomünikasyon Kurumu - Türk Telekomünikasyon A.Ş. - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem kapsamında; hızlı dial-up, metro ethernet, ADSL gibi farklı internet erişim teknolojilerinin, bu teknolojilerin ülkemizde uygulanabilirliğinin ve AB ülkelerinde uygulanan genişbant internet erişimi politikalarının incelenmesine devam edilmiştir.

Eylemin tamamlanma süresi aşılmış olmakla birlikte, eylemin çıktısı olan raporun oluşturulması amacıyla sivil toplum örgütleri ve özel sektörden de destek alınarak çalışmalar hızlandırılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu eylem ve Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği bölümünde yer alan; “internet veri merkezi” ve “üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları” eylemleri ile ülkemizdeki internet ve mobil telekomünikasyon altyapısının geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Özellikle bu eylem kapsamında ortaya çıkacak raporun, önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok çalışmaya ışık tutacak nitelikte olması gerekmektedir.

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu 8 Ocak 2004 tarihli kararı ile KDEP’te tamamlanma tarihi 2003 yılı sonu olarak belirlenen eylemlerin tamamlanma tarihini 2004 yılı Nisan ayı olarak değiştirmiştir. Bu çerçevede, 2004 yılı Nisan ayı sonuna kadar tamamlanması gereken eylem henüz tamamlanamamış, rapor hazırlanamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Eylem kapsamında, özel sektörün de desteği alınarak, yoğun bilgi ve analiz ihtiva eden ve neticede eylemin amaç kısmında ifade edilen açıklamalara uygun düzenleme ve tedbir önerileri getirmesi beklenen çalışmanın tamamlanması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	4
Eylem Adı	:	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı - UMTS Ulusal Koordinasyon Kurulu

B) Yapılan Çalışmalar

Nisan dönemi raporunda da belirtildiği üzere; Telekomünikasyon Kurumu tarafından, söz konusu çalışmanın 2005 yılı İş Planında değerlendirilmesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir. KDEP kapsamında yer alan ikincil düzenlemelerin öncelikli olarak ele alınması erteleme olarak ifade edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum tarafından önerilen erteleme gerçeğe dönüşmesi halinde, üçüncü nesil mobil telekomünikasyon lisanslarının tahsisi ve sistemlerinin devreye girmesi en iyi olasılıkla 2008 veya sonraki yıllara ötelenmiş olacaktır.

D) Çözüm Önerileri

Gecikmiş bulunan ikincil düzenlemelerin tamamlanması konusunda çalışmaların öncelikle yapılması dikkate alınması gereken bir husustur. Ancak üçüncü nesile geçiş konusunda mevcut gecikmenin de göz ardı edilmemesi, mobil telekomünikasyon sektörünün değişmekte olan yapısı ve söz konusu hazırlıklar ile üçüncü nesil hizmetlerin devreye girmesi arasında geçecek zaman da dikkate alınarak, üçüncü nesil hazırlık çalışmalarına başlanması gerektiği düşünülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	5
Eylem Adı	:	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	TSE

B) Yapılan Çalışmalar

Güvenlik test standartlarına yönelik çalışma olarak; TS ISO/IEC 17799 ve TS ISO/IEC 15408 uluslar arası güvenlik test standartları ve uygulamalarının incelenmesinin ardından bu iki standardın da kamuda uygulanabilir olacağına karar verilmiştir. Bu bağlamda, TÜBİTAK – UEKAE tarafından 6 numaralı eylem kapsamında TS ISO/IEC 17799 standardına göre analiz çalışması yapılmış ve standardın gereklerini yerine getirmek amacıyla çalışmalara başlanmıştır. Aynı zamanda, bu pilot proje kapsamında güvenlik testi ve denetimi sonuçlarından elde edilen veriler ışığında kurum bilgi sistemlerinde kullanılan bilgi teknolojileri ürünlerinden ISO 15408 standardını almış olan ürünler belirlenmiştir. Yapılan ağ güvenliği tasarımı çalışmasında da ISO 15408 standardının gereklerini sağlayan ürünlerin yer almasına çalışılmıştır. Bunun dışında, TS ISO/IEC 15408 sertifikalarının verilebilmesi için ulusal bir sertifikasyon yapısı kurulması çalışmaları devam etmektedir. Bu yapının laboratuvar aşaması TÜBİTAK-UEKAE’de Aralık 2003’ten itibaren hizmet vermektedir. Sertifikasyon makamı aşaması ise TSE ile birlikte yürütülen çalışmalar sonucunda en kısa zamanda faaliyete geçirilerek ulusal sertifikasyon yapısı işletilmeye başlanacaktır.

Akıllı kart ve PKI standartlarına yönelik çalışma olarak; Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülen Elektronik İmza Kanunu yönetmeliklerinin hazırlanması çalışmalarına katılım gerçekleştirilmiş, yönetmelik ve tebliğlerde akıllı kart ve PKI ile ilgili uluslar arası standart ve belgelerin belirtilmesi konusunda çalışılmıştır. Bu çalışma ile ilgili standartların ülkemizde yaygın kullanımının sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca yönetmelik ve tebliğlerde adı geçen uluslar arası standartların millileştirilmesi için gerekli çalışma TSE ve Telekomünikasyon Kurumu ile koordine edilmiştir. TSE tarafından yapılacak standart Türkçeleştirme ve yorumlama ile ülkemize uyarlama çalışmalarına destek sağlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	6
Eylem Adı	:	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Telekomünikasyon Kurumu - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

RTÜK'ün ağ güvenliğinin test edilmesine ilişkin pilot çalışmanın ilk aşaması olan analiz ve risk analizi çalışmalarının yapılmasından sonra "RTÜK Bilgi Sistemleri Analiz ve Risk Analizi Raporu" hazırlanıp 16 Haziran'da onaylanmak üzere RTÜK'e gönderilmiştir. Fakat bu süreç içerisinde RTÜK Bilgi Sistemi üzerinde RTÜK tarafından birtakım değişiklikler yapılmış olduğu için 12 Ağustos 2004 tarihinde, yapılan değişiklikleri kapsayacak şekilde, RTÜK Bilgi Sistemi yeniden denetlenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları yeniden raporlanarak 18 Ağustos'ta RTÜK'e ve 20 Ağustos'ta da RTÜK'ün onayıyla DPT'ye ulaştırılmıştır. Daha sonra ağ güvenliği pilot projesinin ikinci aşaması olarak, hazırlanan RTÜK Bilgi Sistemleri Analiz ve Risk Analizi Raporunda belirtilen güvenlik risklerini en aza indirecek şekilde gereksinimler belirlenmiş ve RTÜK Bilgi Sistemleri için güvenli tasarım çalışması yapılmıştır. Bu çalışmanın ışığında "RTÜK Bilgi Sistemleri Güvenli Tasarım Raporu" hazırlanmış ve 7 Eylül 2004 tarihinde RTÜK'e gönderilmiş, 9 Eylül 2004 tarihinde RTÜK tarafından onaylanmış ve DPT'ye iletilmiştir.

RTÜK Bilgi Sistemleri üzerinde belirlenmiş olan güvenlik risklerini azaltacak şekilde ağ güvenliğini sağlama çalışmalarına başlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 7
Eylem Adı	: İnternet Veri Merkezi (Internet Data Center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubu

B) Yapılan Çalışmalar

Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan çalışmalar internet veri merkezlerinin kamuda uygulanabilirliği konusunda sivil toplum kuruluşları ve özel sektörden de destek alınarak genişletilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eylemin sonucu ortaya çıkacak raporun sağlıklı sonuçlar üretmesi ve özellikle e-devlet projeleri için sıklıkla gündeme gelen İnternet Veri Merkezi kavramının önemle ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Söz konusu raporun Türk Telekomun yanı sıra diğer özel sektör kuruluşlarının da desteği alınarak hazırlanması ve pazar mekanizmalarını dikkate alan öneriler getirmesi beklenmekte, raporun nihai olarak ortaya koyacağı önerilerin kamuda uygulanabilir olması gerekmektedir.

Bu eylemin 2004 yılı Nisan ayı sonuna kadar tamamlanması öngörülmüş olmakla birlikte, eylemin uygulama aracı olan rapor henüz hazırlanamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Türk Telekom haricindeki özel kesim temsilcilerinin de dahil olduğu bir çalışma ortamının oluşturulması gerekmektedir. Bu amaçla, özel kesim temsilcilerinin eylemin ilgili kuruluşu olarak görülen Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubuna katılımının, “www.bilgitoplumu.gov.tr” adresinde yer alan Çalışma Gruplarının Çalışma Usul ve Esaslarına uygun şekilde sağlanması ve bu çalışmaların etkin bir şekilde koordine edilmesi uygun olacaktır.

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu, bilgi ve iletişim teknolojileri ile beraber nitelikli insan kaynağına da ihtiyaç duymaktadır. Etkin şekilde kullanılmayan teknolojiler ve bu teknolojiler yardımıyla üretilmekle birlikte yararlı bir şekilde işlenip kullanılmayan bilgiler, neticede zaman, emek ve kaynak israfına neden olmaktadır. Bilgi, ancak nitelikli insanlar tarafından üretilip, yine nitelikli insanlar tarafından hem günlük yaşamda hem de karar alma süreçlerinde etkin bir şekilde kullanıldığında, bilgi toplumunun gereği yerine gelmiş olacaktır. Bu amaçla; Kısa Dönem Eylem Planında bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasına ve yetiştirilmesine yönelik olarak sekiz eyleme yer verilmiştir.

Bilgi toplumuna geçiş sürecini başlatmış olan ülkemizin bu süreçte en temel unsur olan nitelikli insana duyduğu gereksinim yüksektir. Ülkemiz, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmakla beraber, bu insan kaynağının bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu yüksek niteliklere ulaştırılması en temel zorunluluklardan birisidir. Önümüzdeki yıllarda bilgi toplumunun vaat ettiği refah seviyesine ulaşabilmek için, gelişmiş ülkelere göre yüksek oranda bulunan genç nüfusumuzun çağın gereklerine uygun eğitimi almasının sağlanması özel önem arz etmektedir. Bununla beraber, mevcut iş gücünün eğitim düzeyi de yükseltilmelidir. İşgücü içindeki okur yazarlık düzeyini yükseltirken, aynı zamanda bilgisayar okur yazarlığının da her kesime kazandırılması bir zorunluluktur.

Bu bölümde yer alan eylemlerle, bilgi teknolojilerine dayalı eğitim sistemlerinin yenilenmesi ve yaygınlaştırılması, okullarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternete ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimi, öğretmenlerin yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmaları, özürülleri de içerecek şekilde tüm kesimlerin yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla hazırlanacak eğitim portalından yararlanmaları ve bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması amaçlanmıştır.

“Bir okulu dünyaya aç – internete bağla” kampanyası amacına yönelik olarak Türkiye genelinde 42.534 eğitim kurumuna, 2005 yılı sonuna kadar ADSL güvenli İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Ağustos 2004 itibarıyla, MEB’e bağlı 9.126 eğitim kurumunun ADSL İnternet erişimi sağlanmıştır. 31 Ekim 2004 tarihine kadar bağlantısı yapılacak 11.500 okul / kurum da Türk Telekom’a bildirilmiştir. İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfı kurulmasına ilişkin ihale çalışmaları ve okullarda kullanılacak Eğitim Portalı için hazırlık çalışmaları 2005 yılı içinde tamamlanacaktır. Ayrıca, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak ilköğretim sınıflarını kapsayan bazı derslerin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları tamamlanmış ve kamuoyuna duyurulmuştur. Bununla birlikte, Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve ağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri, zel sektör eğitim kurumları ve uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerindeki (Microsoft, Cisco vb.) kurslar ile birçok kursiyere ulaşılmaktadır. MEB bünyesinde yürütülecek ECDL alışması da eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturacaktır. Bu çalışmanın temel hedefi MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve ğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. MEB tarafından bilişim teknolojileri eğiticilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir.

Eğitim ve iş piyasası arasında denge kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik çalışmanın kapsamı ve önemi dikkate alınarak AB Mali Yardımı kapsamında Ekonomik ve Sosyal Uyum Paketi ile uyumlu bir şekilde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi önceliğinin altında bir proje nerisi çalışmalarına başlanmıştır.

Tüm bu çalışmalar ile eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve nitelikli insan gücünün temini amaçlanmaktadır. Söz konusu teknolojileri kullanacak ğretmen ve öğrencilerin eğitimleri için başlatılan çalışmalar ise sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	8
Eylem Adı	:	“Bir okulu dünyaya aç – İnternete bağla” kampanyası
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
		- DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TEGV
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
		- Gönüllü Kişi ve Kurumlar

B) Yapılan Çalışmalar

MEB, eylem kapsamındaki hizmetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla, Türk Telekom A.Ş. ile protokol imzalamıştır. Bu protokol; ADSL güvenli İnternet erişimi, kurumsal web sayfalarını barındırma, e-mail hizmetleri, sanal özel ağın kurulması, Eğitim Portalı, e-Kurum için gerekli uygulama yazılımları ile şu andaki mevcut hizmet ve alt yapılarının barındırılması ve ADSL İnternet erişimi için gereken modem cihazlarının teminini kapsamaktadır.

Bu sayede; Türkiye genelindeki toplam 42.534 kuruma, 4 aşamada, 31 Aralık 2005 tarihine kadar ADSL İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Türk Telekom tarafından karşılanacak tüm hizmetler son 2 yılı opsiyonlu olmak üzere 5 yıl süre ile verilecektir.

1. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.704 adet kurumun ADSL İnternet erişimini, 28 Şubat 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
2. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.000 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 30 Haziran 2004 sonuna kadar sağlayacaktır.
3. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 11.296 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 31 Ekim 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
4. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 22.534 adet ve yeni açılacak ek kurumların ADSL İnternet erişimini, 31 Aralık 2005 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.

Ağustos 2004 itibarıyla, MEB'e bağlı 9.126 kurumun ADSL internet erişimi sağlanmıştır. MEB, 31 Ekim 2004 tarihi sonuna kadar bağlantısı yapılacak 11.500 kurumu da belirleyerek Türk Telekomu bildirmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Okul ve kurum bilgisayar sayısı ile Türk Telekomun bazı santrallerinde DSLAM (Digital Subscriber Line Access Multiplexer) ünitelerinin eksikliğinden kaynaklanan İnternet altyapı yetersizliği, kurum sayısının fazlalığı yanında teknik iletişim altyapısının ülke genelinde yetersizliği, kaynak ve yetişmiş insan gücü eksikliği, kurumlar arası koordinasyon eksikliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 9
Eylem Adı	: İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfının Kurulması (Temel Eğitim Projesi - Faz 2)
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri başlamış ve aşağıdaki gelişmeler sağlanmıştır:

- İlköğretim okullarına eğitim yazılımları satın alımıyla ilgili olarak; 12.08.2004 tarihinde ihale yapılmış olup Milli Eğitim Bakanlığı Onayıyla kurulan komisyonca değerlendirilmesi devam etmektedir. 2005 yılında söz konusu yazılımların kurulumu planlanmaktadır.

- 3.000 İlköğretim Okuluna Bilgi Teknolojisi (BT) Sınıfı kurulmasıyla ilgili olarak; ihale şartnamesi hazırlanmış, MEB tarafından Dünya Bankasına onay için gönderilmiştir. 2005 yılında BT sınıflarının kurulumu planlanmaktadır.

- 70 Özel Eğitim Okuluna BT sınıfı kurulmasıyla ilgili ihale 22.09.2004 tarihinde yapılacaktır. BT sınıflarının bu yıl içerisinde okullara kurulması planlanmaktadır.

TEP Faz 1 kapsamında 2.802 okula laboratuvar kurulmuş, 53.198 PC temin edilmiş ve bunların İnternet bağlantıları gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak TEP Faz 1 kapsamında kırsal kesim dahil 26.276 okula en az bir PC olmak üzere, toplam 51.465 PC ve İnternet bağlantısı sağlanmıştır. 6.500 civarındaki Ortaöğretim kurumuna yönelik çalışmalar da ayrı bir proje kapsamında devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Dünya Bankası ve MEB onay süreçlerinin uzun olması nedeniyle gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ve alımların ihtiyaçlar doğrultusunda yapılamaması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	10
Eylem Adı	:	Eğitim Portalı prototipinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’de okul öncesi, okul ve okul sonrası (çalışma hayatında ve hatta emekli olmuş) bütün vatandaşlarımıza hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları eğitimler yanında hobi vb. eğitim yazılımları ve eğitim ortamlarını sağlamaya yönelik Eğitim Portalı ve Karar Destek Sistemi çalışmaları, Temel Eğitim Projesi 2. Faz işlemleriyle başlamış durumdadır. Eğitim Portalı ve Karar Destek Sistemi ile ilgili teknik şartname MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) tarafından hazırlanmaktadır. Söz konusu satın alımların 2005 yılında yapılması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Dünya Bankası ve MEB onay süreçlerinin uzun olması nedeniyle gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ile portal ve eğitim yazılımlarının çok az sayıda olması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Eğitim yazılımları teşvik edilmeli ve yazılımlar ihtiyaçlar doğrultusunda ve çok sayıda firmayla işbirliği içinde sürekli geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	11
Eylem Adı	:	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Adalet Bakanlığı
	:	- İçişleri Bakanlığı
	:	- Sağlık Bakanlığı
	:	- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	:	- Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’de yapılan çalışma kapsamında; İlköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe 1-5, Matematik 1-5, Fen ve Teknoloji Eğitimi 4-5, Sosyal Bilgiler 4-5 ve Hayat Bilgisi 1-3 sınıfları derslerinin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları bitirilmiş olup “<http://programlar.meb.gov.tr>” adresinde kamuoyuna duyurulmuştur. Ayrıca, öğretim programlarının pilot bölgelerde uygulanması amacı ile pilot okulların öğretmenlerine yeni öğretim programları ile ilgili seminer düzenlenmiştir. İlköğretim 6-8 ve Ortaöğretim Kurumları öğretim programlarını yenileme çalışmaları ise devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum çeşitliliği, kurumların teknolojik araç ve gereçlere yeterince sahip olmamaları ve uygulama yazılımlarının azlığı karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	12
Eylem Adı	:	Öğretmenlerin yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi.
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Adalet Bakanlığı
	:	- İçişleri Bakanlığı
	:	- Sağlık Bakanlığı
	:	- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
:	- Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri	

B) Yapılan Çalışmalar

Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. Her ilde eğitici formatörler aracılığı ile eğitimlere devam edilmektedir. 2003 yılında bilgisayar, yabancı dil, rehberlik, pedagojik formasyon vb. konularda olmak üzere, Hizmetiçi Eğitim merkezlerindeki 400 faaliyete 19.727 ve mahallindeki 7.120 faaliyete 253.135 kişi katılmıştır. Diğer Bakanlıklara bağlı okullara da benzer hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

e-Kültürün yaygınlaşmasını sağlamaya yönelik ortamların ve araçların yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır. Ayrıca, kurs ve sınav giderleri katılımcılar tarafından oldukça yüksek görülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Kişilerin bilgisayar okur yazarı olmalarını kolaylaştırmak amacıyla, bilgisayarları ucuz ve uzun vadeli olarak almalarını sağlayacak kredi sistemi geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 13
Eylem Adı	: Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Adalet Bakanlığı
	- İçişleri Bakanlığı (Valilikler)
	- Sağlık Bakanlığı
	- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	- Devlet Bakanlıklarının İlgili Birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık Makamının 28.10.2003 gün ve 11813 sayılı onayı ile 2554 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren “Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi” ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bu ortamların, vatandaş hizmet/fayda merkezlerine dönüştürülmesi çalışmalarına devam edilecektir.

Diğer taraftan, söz konusu yönergenin bazı maddelerinde, mevzuat değişikliği ile fonların kaldırılmasından dolayı değişikliğe gidilmiş, hazırlanan yönerge değişikliği, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 30.07.2004 gün ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.04.01.300.1/11694 sayılı onayı ile yürürlüğe girmiştir.

Mesai saatleri dışında bilgi teknolojisi araçlarının kullanımı esnasında uyulacak kuralların yer aldığı “İnternet Etiği” adı altındaki çalışma MEB Makamının 18.08.2004 gün ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.04.01.300/12602 sayılı Genelgesi ile gereği için Valiliklere, bilgi için merkez teşkilatına gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum yöneticilerinde görülen uygulamaya yönelik çekingenlik ile personel ve ödenek yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	14
Eylem Adı	:	Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

2004 yılı itibarıyla MEB Özel Öğretim Kurumlarına bağlı özel bilgisayar kursu sayısı toplam 717 ve genel kontenjan 43.300 adettir. Bu kurslar; bilgisayar okur yazarlığı, bilgisayar işletmenliği, bilgisayar yardımcı programcılığı, bilgisayar programcılığı, bilgisayar analist programcılığı, bilgisayar bakım onarım elemanı yetiştirme konularını kapsar. Bu kurslar hemen her ilde en az 1 adettir. Bakanlığın denetiminde 1.378 okul, 1.513 kurs, 2.101 dersane ve 1.919 Motorlu Taşıt Sürücü Kursu (MTSK) olmak üzere toplam 6.911 kurum faaliyette bulunmaktadır. MEB bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile bilgisayar eğitimi alanlarında 2001 yılı başından 2003 sonuna kadar 18.456 kurs açılmış ve bu kurslara toplam 364.283 (170.338 bayan, 193.925 bay) kursiyer katılmıştır.

Hizmetiçi Eğitim aracılığıyla 2001 yılında 189 kurs ve 217 seminere yıllık ortalama 18.722 kişi (ilkokul, lise, ön lisans, lisans, lisansüstü mezunu personel) katılmıştır. Bilgisayar Eğitimi ve Sertifikasyon konusunda Türkiye genelinde özel sektör eğitim kurumları yanında uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerinin de (Microsoft, Cisco vb.) az sayıda kursları mevcuttur.

MEB bünyesinde yürütülecek ECDL (European Computer Driving License) çalışması, genel olarak toplumda çok önemli bir farkındalık yaratacak, eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturabilecektir. Bu çalışmanın temel hedefi, MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. Ancak, çok yoğun bir kitleyi hedefleyen bu çalışmaların aşama aşama gerçekleştirilmesi ve MEB'in önceliklerinin gözetilmesi uygulama açısından vazgeçilmez unsurdur. Bu aşamaların en başında MEB bünyesindeki bilişim teknolojileri eğitimcilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir. Daha önce çeşitli eğitimlerden geçmiş olan formatör öğretmenler ve bilgisayar öğretmenleri kısa süreli eğitimler ile sertifika alabilecek düzeydedirler. Bakanlık bünyesinde uygulanan müfredat ile ECDL müfredatının uyumluluğu, kolaylaştırıcı bir etkidir.

Microsoft ve Intel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı (CNAP) eğitimleri

konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB’de Bölgesel Akademiler kurulacaktır. Müfredatların uyumluluklarına yönelik ön incelemeler sonrasında gerekli mevzuat değişikliklerinin ve birlikteliğinin gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Alınan sertifikaların ülkede geçerliliğinin sağlanmayışı yanında, kursiyerlere mali katkı da sağlanmamaktadır. Müfredatların çeşitliliği de bir başka sorundur. Kurs ve sınav giderleri oldukça yüksek görünmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Bilgi Toplumu için, birey ve kurumların üzerine düşen görevi tam anlamıyla yapmalarını sağlayacak düzenleme ve görevlendirmelerin, toplumsal uzlaşmayla sağlanması için gerekli çalışmaların yapılması, devlet desteğinin artırılması ve programlarda bütünlüğün sağlanması gereklidir. Yöneticilerin yeniden eğitimden geçirilmesi, kamu yararı ve dönüşüme olan inancın herkes tarafından kabullenilmesinin sağlanması ve projeye öncelik verilmesi gerekmektedir.

Diğer ülke uygulamaları incelenip uygun model belirlenerek çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatının ECDL vb. uygulamalarını desteklemesi için yapılabilecek bazı öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- “Bilgisayar Okur Yazarlığı” ve benzer BİT eğitim müfredatlarının, bütün kurumlarca ortak uygulanması ve uluslar arası sertifikaların müfredatlarına uyumunun sağlanması,
- İlk defa öğretmen veya memur olarak atanacaklarla ilgili “Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği”nde, atanacaklardan “Bilgisayar Okur Yazarlığı” sertifikasının istenmesi,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, Eğitim Öğretim vb. tazminatlarında % 1-5 arasında ek tazminat almalarının sağlanması,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, sertifika ile kuruma müracaat etmeleri halinde sınav giderlerinin, Bakanlıkça geri ödenmesinin sağlanması,
- Yurtdışı göreve atanacaklarda ilgili mevzuat bilgisi yanında sertifikasyon eğitimi almış ve başarı belgesine sahip olmasının ön koşul olması.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	15
Eylem Adı	:	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- YÖK - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi toplumunun gerektirdiği insangücü planlamasının yapılması; mevcut durum analizi, işgücü piyasası ihtiyaç ve arz tespiti, işgücü piyasası uyumsuzluklarını gidermeye yönelik modellerin üretilmesi ve bu modellerin sonucunun eğitim planlamasına yansıtılması gibi kapsamlı bir süreci içermektedir. Dolayısıyla, nihayetinde eğitim ve iş piyasası arasında dengeyi kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalara, üniversitelerdeki öğretim üyeleriyle yapılan görüşmelerle başlanmıştır. Türkiye’de bu konuda ders veren, yayını bulunan ve konuyla ilgisi olan öğretim üyeleri taranmış ve bir kısmıyla görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sona erdiğinde, 14 Mayıs 2004 tarihinde bir tanıtım toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda katılımcılar konunun nasıl ele alınması gerektiği ve yararlanılması gereken kaynaklar hususunda görüş belirtmişlerdir. 24 Haziran 2004 tarihinde konu ile ilgili yapılan ikinci toplantıda katılım öngörülenin altında gerçekleşmiştir. Toplantıya katılımın, ortaya çıkacak çalışmanın etkililiğinin ve uygulanabilirliğinin nasıl artırılacağı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Tüm değerlendirmelerin sonucunda, ihtiyaç duyulan çalışmanın kapsamı ve önemi dikkate alındığında bir proje olarak değerlendirilebileceği görüşüne varılarak AB Mali Yardımı kapsamında Ekonomik ve Sosyal Uyum Paketi ile uyumlu bir şekilde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi önceliğinin altında bir proje önerisi çalışmalarına başlanılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

İnsangücü planlaması konusunda yararlanılabilecek kaynak sayısı son derece azdır. Bunun yanında, diğer ülke örneklerine erişim de kolay olmamaktadır. Muhtemel diğer bir sorun; komisyonda genel olarak akademisyenlerin bulunması düşünülmeyle birlikte bu kişilerin ders programlarının, komisyonun programına uyum sağlamasında güçlüklerle karşılaşılabilir olmasıdır; çünkü insangücü planlamasını yapacak komisyonun, zaman kısıtı da dikkate alındığında, son derece yoğun çalışması gerekecektir.

D) Çözüm Önerileri

Kaynak bulunmasındaki zorluklar da dikkate alındığında, insangücü planlaması konusunda çalışmış bir yabancı uzmanın deneyimlerinden faydalanılabilir. İŞKUR, AB kapsamında yaptığı projeler nedeniyle, eğitim ve işgücü konularında uzmanlaşmış yabancı uzmanlarla irtibat halindedir. Yabancı bir uzmanın da komisyonda yer almasının faydalı olacağı düşüncesinden hareketle ve İŞKUR'un da bu tür uzmanlarla çalışması nedeniyle, bu konuda İŞKUR ile görüşmeler devam etmektedir.

Yapılan toplantılar sonucunda, bilgi toplumuna geçiş sürecinde, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yetişmiş insan kaynağına ulaşılması için hangi yolların ve kaynakların nasıl kullanılacağına net bir şekilde belirtilmesinin, bu çerçevede hazırlanacak taslak içerik önerisinin katılımcıların önerileri ışığında netleştirilerek, çalışmanın iş ve görev bölümü ile yürütülmesinin faydalı olacağı ve görece olarak kısıtlı bir zaman dilimi olması sebebiyle çalışmanın bir proje haline getirilmesinin de yararlı olacağı sonuçlarına varılmıştır.

HUKUKI ALTYAPI

HUKUKİ ALTYAPI GENEL DEĞERLENDİRME

e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında yürütülecek e-devlet çalışmalarında, kamu hizmetlerinin; başta İnternet olmak üzere bilgi çağının gerektirdiği elektronik ortam aracılığıyla sunulması amaçlanmaktadır. Ancak, e-devlet sadece var olan hizmet sunum tarzları korunarak ve elektronik araçlar devreye sokularak hizmet sunumunun hızlandırılması olmayıp; aynı zamanda hizmet sunuş tarzlarının ve alışkanlıklarının değiştirilmesini de içeren kapsamlı bir dönüşümü gerektirmektedir.

Devletten devlete (G2G), devletten vatandaşa (G2C), devletten iş alemine (G2B) ve iş aleminden vatandaşa (B2C) sunulacak hizmetler; bir takım bilgi alış verişleri, alım satımlar, para transferleri, fikir ve irade beyanları, değişik sözleşmeler ve kontratlar içerecektir. Bütün bu etkileşimler (*interaction*) ve mübadelelerin (*transaction*) hukuk alanında sonuç doğurabilmesi, örneğin mülkiyet ve hak transferini sağlaması, resmi bir süreci başlatabilmesi veya durdurabilmesi ancak söz konusu işlemlere hukuki sonuç yaratacak “yetkinliğin” kazandırılması ile mümkün olur. Öte yandan, insan unsurunun olduğu her süreçte hak ihlalleri ve suiistimaller de olacağı için bu ihlallerin hukuk tarafından bir “müeyyide”ye bağlanması gerekir. e-dönüşüm sürecindeki işlemlerin böyle bir “yetkinlik” ve “müeyyide” ile donatılması, uygun hukuki alt yapının gerçekleşmesine bağlı olacaktır.

Hukuki altyapının teknolojik gelişmelere paralel olarak hazırlanmaması, yani hukukun teknolojiyi geriden takip etmesi, hak ve menfaat ihlalleri ile cezai sorumlulukların etkin şekilde tanımlanmaması kargaşaya yol açacaktır.

Söz konusu mahsurların oluşmaması için e-Dönüşüm Türkiye Projesi içinde 13 eylem hukuki alt yapı bileşeni olarak mütalaa edilmiştir.

Bu kapsamdaki, “Elektronik İmza Kanunu” ve “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” ile ilgili eylemler gerçekleştirilmiş olup, her iki kanunun da Resmi Gazete’de yayımlanış tarihlerinden 6 ay sonra yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

Buna göre; “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” 24.4.2004 tarihinde, “Elektronik İmza Kanunu” da 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik 27.04.2004 tarihinde yayımlanmıştır. İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşları da bilgi edinme birimlerini kurmuşlardır. Elektronik İmza Kanununda öngörülen ikincil mevzuatla ilgili taslaklar hazırlanarak kamuoyunun görüşleri alınmıştır.

Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme “Elektronik İmza Kanunu” içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır. İlgili kanunun 5. maddesinde “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücüne sahiptir” hükmü

getirilmiş, ayrıca Kanununun 22 ve 23. maddeleri ile Borçlar Kanunu ve Hukuk Usulu Muhakemeleri Kanununun sözleşmelerin geçerliliği ile ilgili maddelerine eklemeler yapılarak, “elektronik imza ile oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde” olduğu yönünde düzenleme yapılmıştır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda bilişim alanında suçlara yer verilmek suretiyle tamamlanmıştır. Kanunun ilgili maddeleri 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir komisyon kurulmuş, söz konusu komisyon çalışmalarına başlamıştır.

“Elektronik Ortamda Fikri Hakların Korunması İçin Tedbir Alınması” ile ilgili eylem çerçevesinde 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 5101 sayılı kanun ile düzenlemelere gidilerek bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Diğer taraftan 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla da; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

“Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun” tasarısı taslağına ilişkin çalışmalar tamamlanarak 1/6/2004 tarihi itibarıyla Başbakanlığa gönderilmiştir. Taslak, Başbakanlık tarafından görüşleri alınmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir.

İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemelerin bir kısmı “Elektronik İmza Kanununda” düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin İnternet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcıların konumu ile ilgili kısmı ise Adalet Bakanlığınca oluşturulacak komisyon tarafından ele alınacaktır.

Ulusal Bilgi Güvenliği Kanununun çıkarılmasına ilişkin eylemle ilgili olarak herhangi bir çalışma başlatılmamıştır.

“Elektronik Haberleşme Yasası” taslağının tümü üzerinde çalışmalar tamamlanmıştır. Taslak görüşleri alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.

Ara Bağlantı ve Erişim Yönetmeliği, Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımına İlişkin Usul ve Esasların Belirlendiği Tebliğ, Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik ve Numaralandırma Yönetmeliği çıkarılmıştır. Ayrıca internet protokolü üzerinden ses taşınmasına da izin veren Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliğine ilişkin yönetmelik değişikliği 13 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Eylül 2004 itibarı ile bu kapsamda 40 işletmeci yetkilendirilmiştir. Yerel şebekenin erişime açılması ve yetkilendirme düzenlemeleri yapılmış olup

tüketici hakları, geçiş hakkı ve kablo TV şebekesinin erişime açılması konularında düzenleme hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

“Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin Çıkartılması” için 406 sayılı Kanunda yönetmeliğe dayanak olacak bir hüküm bulunmadığından, çalışmaları sürdürülen “Elektronik Haberleşme Yasası” tasarısı çerçevesinde yönetmeliğe esas teşkil edecek hüküm konulmuştur. Ancak, sorumlu kuruluş tarafından bu Kanun Taslağının yasalaşmasının uzun süreceği ve Türk Telekom özelleştirmesi göz önüne alınarak “Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı“ hazırlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 16
Eylem Adı : Elektronik İmza Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik imzanın hukuksal ve kurumsal alt yapısını düzenlemek amacıyla Adalet Bakanlığınca hazırlanan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

Telekomünikasyon Kurumu tarafından Kanunun uygulanmasına ilişkin ikincil mevzuat hazırlıkları tamamlanmış, “Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ve “Elektronik İmzaya İlişkin Süreçler ile Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ” taslakları hakkında kamuoyunun görüşleri alınmıştır. Taslaklar üzerinde alınan görüşler doğrultusunda çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **17**
Eylem Adı : Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanunun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlıklar ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri çerçevesinde gözden geçirilen Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı üzerindeki çalışmalar Mayıs 2004 itibarıyla tamamlanmıştır.

Söz konusu Taslak kanunlaşması amacıyla, 1/6/2004 tarihinde Başbakanlığa gönderilmiştir. Taslak Başbakanlık tarafından görüşleri alınmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **18**
Eylem Adı : Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Milli Savunma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Çalışmaları uzun zamandır devam eden Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu Tasarısı Taslağı'nın yasalaşma sürecinin başlatılması mümkün olmamıştır. Taslağın, kurum ve kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır. Sorumlu Kuruluş tarafından herhangi bir bilgi, belge veya rapor iletilmemiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 19
Eylem Adı	: Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça yüksek mahkeme üyeleri, bilim adamları ve uzman personelden oluşturulan komisyonca hazırlanan Türk Ceza Kanunu Tasarısı ile dünyada meydana gelen sosyal, siyasal ve ekonomik değişiklikler dolayısıyla eski değerlere dayalı Türk Ceza Kanununu çağa uydurmak, gerekli değişiklikleri ve geliştirmeleri yapmak amaçlanmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Tasarısı 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yasalaşmıştır. Kanunun İkinci Kitap, Üçüncü Kısım, Onuncu Bölümünde, 243-246 ncı maddelerinde, bilişim alanında suçlarla ilgili hükümlere yer verilmiştir. Bu çerçevede Kanunda; bilişim sistemine girme, sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması ve tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması alanlarında düzenlemelere yer verilmiştir. Diğer taraftan Kanunun 135 ve 136 ncı maddelerinde kişisel verilerin kaydedilmesine ve verilerin hukuka aykırı olarak verilmesi veya ele geçirilmesine ilişkin, 137 nci maddesinde de verilerin yok edilmemesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Söz konusu maddeler 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Öte yandan, İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, çalışmalarına başlamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 20
Eylem Adı : Bilgi Edinme Hakkı Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça hazırlanan, 9.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 24.10.2003 tarihli ve 25269 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayımı tarihinden 6 ay sonra, 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik ise, 27.04.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşları da bilgi edinme birimlerini kurmuşlardır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	21
Eylem Adı	:	Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT - DTM

B) Yapılan Çalışmalar

23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecek olan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin birinci fıkrasında “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur” hükmü getirilmiştir.

Aynı Kanunun 22. maddesinde 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 14. maddesinin birinci fıkrasına “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir.” cümlesi eklenmiştir.

Ayrıca 23. maddesiyle, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295. maddeden sonra gelmek üzere 295/A maddesi eklenmiş olup, söz konusu madde;

“Madde 295/A- Usulüne göre güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imzayla oluşturulan veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.”

şeklinde olup, güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olduğuna dair hüküm getirilmiş ve güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile eşit ispat gücüne sahip olmuştur.

Diğer taraftan, Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin ikinci fıkrasında Avrupa Birliği ülkeleri mevzuatı ve diğer gelişmiş ülke elektronik imza mevzuatı dikkate alınarak; “kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tâbi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri”nin güvenli elektronik imzayla gerçekleştirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **22**
- Eylem Adı : Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması
- Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
- Başbakanlık
  - Kültür ve Turizm Bakanlığı
  - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - RTÜK
- TPE
  - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
  - İlgili Meslek Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Fikri hakların korunması konusunda 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Aynı Kanunla yerel yönetimlerin uygulama yetkileri de yeniden düzenlenmiştir.

Bundan başka; mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla hazırlanan ve 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

Yapılan düzenlemelerle fikri hakların ihlali konusunda getirilen daha ağır yaptırımların, fikri hakların korunmasına ilişkin kanunların uygulamasında etkinlik sağlayacağı düşünülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 23
Eylem Adı	: İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Ulaştırma Bakanlığı
	- Kültür ve Turizm Bakanlığı
	- Telekomünikasyon Kurumu
	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

19 no'lu eylem çerçevesinde; İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, Komisyonun çalışmalarında konu değerlendirilecektir.

Öte yandan, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe giren olan 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun "Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı, Nitelikli Elektronik Sertifika ve Yabancı Elektronik Sertifikalar" başlıklı İkinci Bölümünde ve ceza hükümlerinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarına ilişkin hükümler getirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu eylemin 2004 yılı Nisan ayı itibarı ile sonuçlanacağı öngörülmüş olmasına rağmen söz konusu yasal düzenlemeler henüz tamamlanmamıştır. Yeni Türk Ceza Kanunu düzenlemeleri de dikkate alınarak eylemin öngördüğü yasal düzenlemelerin tamamlanması gerekmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	24
Eylem Adı	:	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Hazine Müsteşarlığı
		- Gümrük Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TOBB
		- KOSGEB
		- İGEME
		- TC Merkez Bankası
		- Bankalar Birliği
		- Türk Eximbank

B) Yapılan Çalışmalar

Söz konusu eylem, Acil Eylem Planında yer alan ve Dış Ticaret Müsteşarlığının sorumlu kuruluş olarak belirlendiği İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan, “İhracatta e-ticaret yöntemlerinin kullanımında artış sağlanması” isimli 2.2 ve “Başta KOBİ’ler olmak üzere, firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmalarının geliştirilmesi” isimli 3.1 no’lu alt çalışma gruplarıyla birlikte ele alınmaktadır. Bu çerçevede, eylemin ilk aşaması olan raporun hazırlanma kısmı İhracat Stratejik Planı 2.2 no’lu, mevzuatın hazırlanması aşaması ise 3.1 no’lu çalışma grupları tarafından sürdürülmektedir. Grup 3.1’in çalışmalarında ele alınan ve başta KOBİ’ler olmak üzere firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmaları çerçevesinde özellikle KOBİ’lere e-ticaret ve internet konusunda eğitim desteği verilmesi ile eğitim konusunda diğer dolaylı desteklerin sağlanması gibi destek mekanizmaları için mevzuat hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Grup 3.1 çalışmaları ile birlikte değerlendirilen mevzuat hazırlık çalışmalarında taslak aşamasına gelindiği, ancak mevzuat çalışmalarının sonuçlanmasının 2005 yılına kalabileceği vurgulanmaktadır. Ayrıca, KOBİ’leri bilgilendirme toplantısı Dış Ticaret Müsteşarlığında 7 Eylül 2004 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	25
Eylem Adı	:	Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Başbakanlık
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı
		- DTM
		- DİE
		- İlgili diğer Kamu, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

72 no'lu eylemin (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	26
Eylem Adı	:	Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
		- Telekomünikasyon Kurumu
		- DPT
		- Hazine Müsteşarlığı
		- Devlet Personel Başkanlığı
		- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları	

B) Yapılan Çalışmalar

AB müktesebatına uygun olarak hazırlanmış olan yeni yasa taslağının adı "Elektronik Haberleşme Yasası" olarak benimsenmiştir. Hazırlanan taslak sektörde yer alan sivil toplum örgütlerinin görüşlerine sunulmuş ve alınan görüşler de değerlendirilerek, taslağın tümü üzerinde çalışmalar ile gerekçenin yazılması tamamlanmıştır. Hazırlanan nihai taslak görüşleri alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmiş, aynı zamanda Bakanlık web sayfasında yayımlanmıştır. Taslak, gelecek görüşlerin değerlendirilmesinden sonra Başbakanlığa sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	27
Eylem Adı	:	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
	:	- Ulaştırma Bakanlığı
	:	- DPT
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İkincil düzenlemeler kapsamında; yetkilendirme, erişim ve ara bağlantı, numaralandırma, altyapı paylaşımı ve ortak yerleşim, amatör telsizcilik, kriptolu telsiz sistemleri, kısa mesafe erişimli telsiz cihazların kurulması ve kullanılması esasları, piyasa gözetimi ve denetimi, onaylanmış kuruluşlar ve telekomünikasyon sektöründe kişisel bilgilerin işlenmesi hakkında yönetmelikler Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca internet protokolü üzerinden ses taşınmasına da izin veren Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliğine ilişkin yönetmelik değişikliği 13 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ekim ayı itibarı ile bu kapsamda 40 işletmeci yetkilendirilmiştir. Yerel şebekenin erişime açılmasına ilişkin tebliğ 20 Temmuz 2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tüketici hakları, geçiş hakkı ve kablo TV şebekesinin erişime açılması konularında düzenleme hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

406 sayılı Kanun ve bu Kanundaki değişiklikleri içeren diğer kanunlarda ikincil düzenlemelere ilişkin açık hükümler bulunmamaktadır. İkincil düzenlemelerin hayata geçirilişi esnasında yaşanabilecek sorunların önüne geçebilmek için Elektronik Haberleşme Kanununun bir an önce tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca, ikincil düzenlemelerin tamamlanmasındaki gecikme, sektörde faaliyet gösteren ve gösterecek firmalar açısından zorluklar yaratmaktadır. Bazı çalışmalarda yararlanılması düşünülen danışman desteğinin alımı konusunda, Kamu İhale Yasasının ilgili yönetmeliklerinden kaynaklanan sıkıntılar yaşanmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Elektronik haberleşme sektöründeki altyapı ve ses iletimi tekeli 2004 yılı başında sona ermiştir. Ancak, sektörde etkin rekabetin sağlanması için, sektörün acilen ihtiyaç duyduğu düzenlemeler tamamlanmış olup eksik olanlarla ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	28
Eylem Adı	:	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Telekomünikasyon Kurumu

B) Yapılan Çalışmalar

Yönetmeliğin hazırlanması için öncelikle yasal bir dayanağın olması gerekmektedir. Halen yürürlükte olan 406 sayılı Kanunda yer alan asgari hizmetlerle ilgili maddeler yönetmelik için yeterli değildir. Bakanlık koordinatörlüğünde DPT ve Telekomünikasyon Kurumu temsilcilerinin katılımı ile çalışmaları sürdürülen yeni “Elektronik Haberleşme Kanunu” taslağında bu konuya geniş bir şekilde yer verilmiştir. Ancak bu Kanun Taslağının uzun zaman alacağı ve Türk Telekom özelleştirmesi göz önüne alınarak “Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı” hazırlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Taslak, görüşlerin alınmasından sonra en kısa sürede Başbakanlığa arz edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Evrensel hizmet ile ilgili olarak Elektronik Haberleşme Kanunundan ayrı yeni bir kanuni düzenlemeye gidilmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Evrensel hizmetlere ilişkin düzenlemelerin, çalışmaları devam eden Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yapılması ile hem sektörü düzenleyecek tek bir kanun hazırlanmış hem de sektörle ve özelleştirme ile ilgilenenlere karşı daha tutarlı bir davranış sergilenmiş olacaktır.

STANDARTLAR

STANDARTLAR GENEL DEĞERLENDİRME

Ortak norm ve standartların belirlenmesi ve kullanılması, e-devlet uygulamalarının dayandığı temel unsurlardan birisidir. Kurumların birlikte çalışabilir, güvenilir, entegre hizmetler sunabilmesinde üzerinde anlaşılması esasların oluşturulması çok önemlidir. Bu kapsamda, Kısa Dönem Eylem Planında, birlikte işlerlik esaslarının belirlenmesi, sağlık alanında kullanılacak standartların ortaya konması, teknik altyapıda güvenlik ihtiyaçlarının saptanması gibi eylemler yürütülmektedir. Önümüzdeki dönemde, yürütülmekte olan çalışmaların da yönlendirmesiyle, elektronik kayıt yönetimi, veri paylaşımı, metaveri (metadata) gibi alanlarda çalışmalar sürdürülecektir.

Söz konusu çalışmalar, beraberinde standartların belirlenmesini, eğer gerekiyorsa oluşturulmasını gerektirecektir. Bu bölümde yer alan eylemle, çalışmalardan ortaya çıkacak ihtiyaçlarla yönlendirilecek ve bu ihtiyaçların belirlenmesi sırasında referans olabilecek standartların belirlenmesi ve yerleştirilmesi hedeflenmektedir.

Eyleme ilişkin çalışmaların statik bir çalışma takvimi kapsamında yürütülmesi mümkün olmadığından ve ihtiyaçlar ortaya çıktıkça, halihazırda sürdürülen çalışmalar içerisinde bunlara yer verileceğinden bu eyleme ilişkin ayrı bir çalışma programına gerek olmadığı düşünülmektedir. TSE bünyesindeki çalışmalar, Kurumun mevcut çalışma süreçleri çerçevesinde yürütülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	29
Eylem Adı	:	Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Türk Standartları Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türk Standartları Enstitüsü Standart Hazırlık Grupları 1 Mayıs-1 Ekim 2004 tarihleri arasında görev yapmadığından, standart hazırlama açısından bu zaman diliminde herhangi bir gelişme olmamıştır. Ancak 4 Ekim-31 Aralık 2004 tarihleri arasında Elektronik İmza uygulamalarına yönelik olarak Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanan yönetmeliklerde atıfta bulunulan yabancı standartlar programa alınmış ve öncelik bu standartlara verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-DEVLET

e-DEVLET GENEL DEĞERLENDİRME

Kısa Dönem Eylem Planında e-devlet bölümünde 23 eylem yer almaktadır. Bunlardan 10'u, doğrudan doğruya herhangi bir kamu kuruluşunun faaliyet alanına ait olmayıp, yatay düzenleme gerektirmektedir. Dolayısıyla, söz konusu eylemlerin uygulanması, aynı zamanda KDEP'in genel koordinatörü olan Devlet Planlama Teşkilatının sorumluluğuna verilmiştir.

KDEP hazırlık sürecinde, e-devlete ilişkin eylemler belirlenirken, aşağıdaki ihtiyaçlardan hareket edilmiştir:

- 1) Kamu kurumlarının veri paylaşarak, birlikte çalışabilmelerini sağlayacak altyapı oluşturulmalıdır,
- 2) Hizmetlerin çevrimiçi sunumunda ortak standart ve normlar oluşturulmalıdır,
- 3) Gerçekleşmeler doğru ölçümlenmelidir,
- 4) Hizmetlere erişim yaygınlaştırılmalıdır,
- 5) Sonuç olarak; tüm çevrimiçi hizmetlerin ortak bir platformda (e-devlet portalında) sunumu sağlanmalıdır.

Dolayısıyla, e-devlete ilişkin olarak belirlenen her bir eylemde, yukarıda sayılan ihtiyaçların birine ya da birkaçına cevap bulmak mümkündür. Bundan başka, eylemlerin kamu yönetim reformu hazırlıkları açısından da uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede; açık ve şeffaf, katılımcı, kullanıcının ihtiyaçlarını gözeten ve etkin kamu yönetimi anlayışı eylemlere yansıtılmaya çalışılmıştır.

Eylemlerin gerçekleşme durumlarına ilişkin olarak genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, birçok eylemde henüz başlangıç aşamasında olduklarını ifade etmek mümkündür. Bazı eylemlerin gerçekleşme durumları, diğer bazı eylemlerdeki ilerlemelere bağlıdır. Örneğin; oluşturulacak bir e-devlet portalına temel oluşturulması açısından, öncelikle kamu kurumlarının bilgi paylaşımını mümkün kılacak düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, şu aşamada genel gerçekleşme performansı düşük görülmektedir. Daha sonraki raporlama dönemlerinde gerçekleşme oranlarının hızla artması beklenmektedir.

Öncelikler çerçevesinde, bir çok temel faaliyete ilişkin çalışmalar aralıksız sürdürülmektedir. Örneğin; MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemine ilişkin teknik altyapının ihalesi sonuçlandırılmış olup, 2004 yılı sonunda hazırlanmış olacaktır. Bir çok konuda yapılacak çalışmalara esas teşkil edecek olan esas ve usullere ilişkin belgeler ve kılavuzlarla ilgili çalışmalar ise devam etmektedir. Bunlardan, kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi ve iletişim teknolojisi yatırım tekliflerinin hazırlanması safhasında yol göstermek üzere geliştirilen, Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu yayımlanmıştır. Birinci sürüm olarak değerlendirilecek olan bu kılavuzun geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecektir.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında ve kamu dışı unsurlarla (vatandaşlar ve şirketler) iletişimlerinde yeni bir döneme girilmiştir. Bu kapsamda, kamuda elektronik imza kullanımının gerçekleşmesine yönelik olarak, kamu çalışanlarına elektronik sertifika hizmet sağlamak üzere merkezi bir birim oluşturulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Bundan başka, kamu kuruluşlarında elektronik kayıt yönetimi konusunda da çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda, elektronik ortamlarda üretilecek, kayıt altına alınacak, başka birimlere ya da kurumlara iletilecek, saklanacak ya da gerektiğinde imha edilecek elektronik bilgi ve belgelerin kayıt, iletim, paylaşım, imha ve güvenlik açılarından tabi olacağı usul ve esaslar ile, kurumlarda oluşturulacak elektronik kayıt sistemlerinin birbiriyle uyumlu işlemesi ve etkin şekilde yönetilmesine ilişkin asgari standartların belirlenmesi hususlarında çalışmalarda bulunmak üzere Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir.

e-Devlet konusundaki çalışmaların bir kısmı, oluşturulan alt çalışma grupları tarafından yürütülmektedir. Üzerinde çalışılan konular ve alanlar, ülkemizde kamu kurumları düzeyinde daha önce ele alınmamış olduğundan, belirli bir uyum sürecinin yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. Diğer taraftan, daha önce denenmiş ve kabul görmüş olan diğer ülke örnekleri ve özellikle Avrupa Birliğinin yayımlanmış çalışmaları ile norm ve standartlarının yol gösterici olması beklenmektedir. Ayrıca, bazı kurumlarda günümüze kadar oluşan elektronik ortamda hizmet sunumu deneyimi ve kültürünün de çalışmalarda fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, özellikle birden çok kamu kurumunun bir arada çalışmasını gerektiren kamu hizmetlerinde, kurumlar arasında koordinasyon sorunları yaşanabilmektedir. Bunların aşılabilmesi için hem Devlet Planlama Teşkilatı hem de ilgili kurum yetkililerinin yeni iş süreçlerinin uygulanması konusunda temasları sürmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	30
Eylem Adı	:	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin henüz bir düzenleme yapılmamıştır. Kurumlarda halihazırda var olan ya da oluşmakta olan yapılar dikkate alınarak, eylemin hayata geçirilmesindeki gereklilik daha sonra yeniden değerlendirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 31
Eylem Adı	: Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Kamu Kurum ve Kuruluşları
	- Özürlüler İdaresi Başkanlığı
	- e-Devlet Çalışma Grubu
	- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İngiltere, Yeni Zelanda ve Avustralya'ya ait kamu web kılavuzları incelenmiştir. WAI kılavuzu ve AB'nin konuyla ilgili mevcut direktifleri ve Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetmelik de değerlendirilmiş olup, oluşturulan taslak kılavuzun kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Aralık ayı itibarıyla yayımlanması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	32
Eylem Adı	:	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Envanter bileşenleri belirlenmiş olup, görüş alınma süreci devam etmektedir. Aralık ayı itibarıyla kuruluşların İLEMOD sistemine bilgi girişlerine başlaması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **33**
Eylem Adı : e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş : Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Maliye Bakanlığı
- Hazine Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

İlgili kuruluşların katılımı ile taslak rapor çalışmalarına devam edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	34
Eylem Adı	:	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Oluşturulan alt çalışma gruplarından gelen dokümanlar birleştirilmiş ve rehber taslağı oluşturulmuştur. Taslak, Genelkurmay Başkanlığında veri entegrasyonu, güvenlik, vb. konularda çalışan uzmanların değerlendirmesi için gönderilmiştir. Rehber taslağı, gelecek görüşler çerçevesinde alt çalışma gruplarınca tekrar ele alınacak ve bu çalışmalar sonuçlandıktan sonra görüş almak üzere kamuoyu ile paylaşılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Hazırlanması öngörülen rehberin kapsamı son derece geniş olup bir çok farklı konuda uzman desteğine ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu uzmanların kamu kurumlarından temin edilmesi ve çalışmalara etkin katılımının sağlanmasında yaşanan güçlükler nedeniyle rehberin belirlenen tarihe kadar tamamlanması mümkün görünmemektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	35
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu, DPT bünyesindeki Proje, Yatırımları Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda hazırlanmıştır.

27 Temmuz 2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “2005 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları” başlıklı 2004/1 sayılı Genelge’nin 64 üncü maddesine göre, kamu kurum ve kuruluşları, bilgi ve iletişim teknolojisi yatırım tekliflerini, Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu’na uygun şekilde hazırlayacaklardır.

“www.bilgitoplumu.gov.tr” internet sitesinden erişilebilen kılavuz ilk sürüm olarak değerlendirilecek ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kılavuzun daha kapsamlı ve profesyonel bir yaklaşımla hazırlanmasında yarar görülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Danışmanlık hizmeti alımı yoluyla kılavuzun geliştirilmesi sağlanabilir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	36
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Kamu İhale Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none"> - Başbakanlık - DPT - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu İhale Kurumu, mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığını belirtmektedir.

Bununla birlikte, kamu alımlarında bilgi ve iletişim teknolojileri ihale şartname ve sözleşmeleri açısından özel düzenlemeler yapılmasının gerekli olup olmadığı hususunda Kurum yetkilileri ile bir çalışma yapılması öngörülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	37
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet İstatistik Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

DİE, Avrupa İstatistik Ofisi ve ilgili kuruluşlar ile işbirliği çerçevesinde bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesine yönelik çalışmalarını tamamlamıştır. Bu kapsamda, 2004 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Anketi çalışması 14.06.2004-30.06.2004 tarihleri arasında gerçekleştirmiştir. Anket çalışması, 9.620 hane ve 24.675 bireye ulaşılmıştır. Anket bilgilerinin kayıt (veri giriş) işlemi tamamlanmış olup, elde edilen ham verinin analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Çalışmaların sonuçları tüm AB üye ve aday ülkeleri ile eş zamanlı olarak 15.10.2004 tarihinde haber bülteni şeklinde yayımlanmıştır.

C) Uygulamada karşılaşılan sorunlar

D) Çözüm önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **38**
Eylem Adı : Kamu İnternet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş : İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin proje hazırlanarak, ADSL bağlantı yapılacak yerlerin listesi temin edilmiştir. Diğer taraftan İl ve belediyelerle yazışma yapılarak, kiosk ve Bilişim Merkezi kurulmasını talep eden yerler tespit edilmiş ve kiosk ve Bilişim Merkezleri için standartlar tespit edilmiştir. Söz konusu yazışmalar neticesinde toplam 24 il kiosk ve Bilişim Merkezi kurulması talebinde bulunmuştur. 7 ilde çalışmalar % 90 oranında tamamlanmıştır. Diğer illerde de çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	39
Eylem Adı	:	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

ODTÜ “tr” Alan Adı Yönetiminden yapılan talep doğrultusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının internet adresleri tespit edilmiştir. İnternet adreslerindeki güncellemeler üçer aylık periyotlar dahilinde gerçekleştirilmektedir. Eylem çerçevesinde tüm kamu kurum ve kuruluşları içerisinde Bakanlıkların internet siteleri ile merkezi kuruluşlardan bağımsız idari otoritelerin internet sitelerinin incelenmesi kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan belediyeler için en iyi hizmet sunumunun eylem içerisinde ayrıca belirlenmesi benimsenmiştir. Yöntem belirlenmesine ilişkin olarak sivil toplum kuruluşlarından daha önce düzenlemiş oldukları yarışmalara ilişkin belgeler temin edilmiştir.

Halen internet sitelerinin değerlendirilmesinde kullanılacak kriterlerin belirlenmesi çalışmaları 31 numaralı “Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması” eylemi ile birlikte sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	40
Eylem Adı	:	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun 9 Eylül 2004 tarihli sekizinci toplantısında e-devlet ana kapısına ilişkin eylemin, Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülmesi ve çalışmaların Devlet Planlama Teşkilatı ile işbirliği halinde başlatılması yönünde prensip kararı alınmıştır.

Bununla beraber, portalın hayata geçirilmesinden önce tek kapıdan hizmet sunumuna ilişkin stratejinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu strateji ile temel bileşenlerin (ödeme platformu, ortak hizmet portalı, kimlik denetimi, vb.) gerçekleştirilmesi, merkezi ve yerel kurumlar arası ağ mimarisi ile öncelikli hizmetlerin belirlenmesi, vatandaş odaklı hizmet yaklaşımının benimsenmesi, ilişkili iş süreçlerinin yeniden mühendisliği, bu hizmetlerin sunumu kapsamında gerekli kurumlar arası veri paylaşımı esaslarının belirlenmesine yönelik çalışma yapılması gerekliliği devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 41
Eylem Adı	: Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Devlet ana kapısının oluşturulması projesinin Dünya Bankası'ndan Ülke Yardım Stratejisi kapsamında 100 milyon dolar finansman sağlanacak olan Bilgi Ekonomisi ve Yenilikçilik Projesi kapsamında yürütülmesi öngörülmüştür. Ancak, 9 Eylül 2004 tarihinde gerçekleşen İcra Kurulu toplantısında, e-devlet ana kapısının hayata geçirilmesi konusunda Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin bir hazırlık çalışması yapması yönünde prensip kararı alınmıştır.

Bu bağlamda, Türk Telekomun e-devlet ana kapısına ilişkin bir proje önerisi hazırlaması ve bu öneri doğrultusunda nihai karar alınması beklenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	42
Eylem Adı	:	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	:	- DPT
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem Planı çerçevesinde yer alan çalışmaları yürütmek amacıyla ilgili kurum yetkilileri ile çalışma toplantıları yapılmıştır. Bu çalışmaların yürütülmesi amacıyla gerekli altyapı çalışmaları tamamlanmış, bu iş için özel olarak kullanılacak veri tabanı ve gerekli arayüz yazılımları hazırlanmıştır.

Bu kapsamda ilgili kuruluşlarda tutulan kişi kimlik bilgilerinin eşleştirilmesinde esas alınacak kriterler tespit edilmiş, bilgilerin hangi ortamlarda İçişleri Bakanlığına gönderileceği bildirilmiş ve bu doğrultuda ilgili kuruluşlarla müşterek çalışmalara başlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 630 kamu kurum ve kuruluşu ile elektronik ortamda Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmıştır.

Sorunlu kayıtlar üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Vatandaştan alınan bazı Kimlik Numaralarının resmi belge ile kuruma bildirilmemesi nedeniyle yanlış kişilere ait olduğu görülmüştür.

D) Çözüm Önerileri

Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının vatandaştan isteyecekleri Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaralarını nüfus cüzdanı veya nüfus kayıt örneği ile temin etmeleri gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	43
Eylem Adı	:	Türkiye de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
		- Maliye Bakanlığı
		- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
		- DPT
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yabancılara tek kimlik numarası verme işleminin MERNİS kapsamında değerlendirilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir. Bu görüş doğrultusunda bilgilerin derlenmesi için Emniyet Genel Müdürlüğü ile temasa geçilmiş bulunmaktadır. Ayrıca Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Başbakanlığa sunulan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağında konu ile ilgili olarak 60 ıncı maddede *“Türkiye Cumhuriyeti Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve Türkiye’de kaydı tutulan yabancıların nüfus kayıtlarındaki mevcut bilgiler arasında bağ kurmak, kişi kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacını taşıyan bir numara sistemidir.”* hükmüne yer verilmiştir.

Yabancılara ait kimlik bilgilerinin MERNİS ve Kimlik Paylaşımı Sistemi kapsamında değerlendirilmesi hususunda sistem analizi çalışmalarına başlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	44
Eylem Adı	:	Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Başbakanlık
		- İçişleri Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
		- DİE
		- Vakıflar Genel Müdürlüğü
		- TOBB
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

68 no'lu (Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması) eylemdeki proje ile bu eylemin gereği olan tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumlu bulunduğu her iki eylem de gerçekleşmiş olacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	45
Eylem Adı	:	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Kurumca, alınan görüşler doğrultusunda ihale çalışmalarına başlanmış ve 09.06.2004 tarihinde ihalesi yapılmıştır. 2004 yılı sonu itibarıyla proje uygulamaya geçirilecektir.

Temmuz 2004'ten itibaren sistem analizi ve tasarımı çalışmaları tamamlanmış ve sistem gereksinimleri tasarım raporu hazırlanmıştır. Yazılımların kodlanması süreci devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	46
Eylem Adı	:	Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DIE
	:	- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü
	:	- Yerel Yönetimler
	:	- TODAİE
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun V. Toplantısında alınan 3 no'lu kararıyla "Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması" eyleminin sorumlu kuruluşu İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yerine, aynı Bakanlığın Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü olarak belirlenmiştir.

Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağında adres kayıtlarının tutulmasına ilişkin şekil ve şartlar belirlenmiş, Tasarı Bakanlıkların görüşüne sunulmuştur. Kanun Tasarısı Taslağının kanunlaşma süreci devam etmektedir.

Kanun tasarısının yasalaşmasıyla vatandaşa ait adres kayıtları MERNİS sistemi çerçevesinde değerlendirilecek ve Kimlik Paylaşımı Sistemi ile diğer kurumlarla paylaşılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	47
Eylem Adı	:	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
		- DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
		- Harita Genel Komutanlığı
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin (TUCBS) oluşturulabilmesi için, hangi bilgilerin hangi kurumlar tarafından tutulacağı ve paylaşılacağı ile, bilgi ve bilgi değişim standartlarının belirlenmesi ve mevcut durumun ortaya konması amacıyla yürütülen anket çalışması tamamlanmıştır. Anket sonuçlarının tartışılacağı ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarından üyelerin temsil edileceği bir çalışma grubu kurulmuştur. Çalışma grubu ilk toplantısını Eylül ayında yapmıştır. Eylül ayında ayrıca uluslar arası bir toplantı düzenlenmiş ve diğer ülkelerdeki Coğrafi Bilgi Sistemleri hakkında bilgi alınmıştır. Çalışma grubu ikinci toplantısını Ekim ayı sonunda yapacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	48
Eylem Adı	:	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Personel Başkanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md., Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.) - Maliye Bakanlığı (Bütçe ve Mali Kontrol Gn. Md., Muhasebat Gn. Md.)

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu Personeli Kayıt Sistemi Projesinin, DPB 2004 Yılı bütçe imkanlarının sınırlı olması sebebiyle yıllara sari bir şekilde yapılmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bu sebeple Projenin ilk aşamasında, tüm kurumlara acil olarak kurumlardan toplanılması düşünülen ön bilgilere ait açıklamaları ve talepleri içeren bir yazı gönderilmiş, akabinde ilgili kurumlar talep edilen verileri DPB'ye göndermeye başlamışlardır. Ayrıca, kurumlarca doldurularak DPB'ye elektronik ortamda gönderilmesi istenilen bilgiler ve bu bilgilere ait açıklamalar (ad, soyad, çalışılan kurum, unvan, cinsiyet, öğrenim durumu, T.C. kimlik numarası vb.) Başkanlık internet sayfasındaki "Kamu Personeli Bilgi Sistemi (PER-NET) " adlı seçeneğin altına konularak, kurumların ihtiyaç duyulabileceği her türlü kodlama sistemi ve form hizmete sunulmuştur. Halen Projenin ilk aşaması olan kamu personel envanterinin tutulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Tüm kamu kurum ve kuruluşları, büyük şehir, ilçe, alt kademe ve belde belediyeleri ile il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler gibi birimlerde çalışan memur, sözleşmeli personel ve sürekli işçi kadro ve pozisyonlarına ait bilgiler en kısa süre zarfında toplanarak Projenin 2. aşamasına geçilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, kurumlardan toplanılması gereken bilgi alanları sayısının çok fazla ve geniş kapsamlı olması ve DPB'de mevcut bilgi işlem altyapısının yetersiz olması sebebiyle, ilgili kurumların kendi personeline ait detay bilgileri çevrimiçi güncellemeleri işlemi, Projenin 2. aşaması olarak değerlendirilmiştir.

Ancak, Projenin 2. aşamasının yapılabilirliği DPB'nin 2005 Yılı bütçe ödeneğinin miktarına bağlı olduğundan, yeterli miktarda ödeneğin tahsis edilebilmesi amacıyla ilgili Projeye ait 2005 Yılı bütçe teklifi Maliye Bakanlığına, fizibilite çalışması ve bu çalışmaya ait tahmini ödenek miktarı da DPT Müsteşarlığına iletilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	49
Eylem Adı	:	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - DİE - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan Bilgisayar Altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi Dünya Bankasınca kabul edilmiş olup ihale aşamasına gelmiştir. Söz konusu ihale, Tarım Bilgi Sisteminin (TARBİS) analizini ve seçilecek bir alanda pilot bir uygulamayı içermektedir. TARBİS'in tasarım ve yazılım kısmı dört ilin (Ankara, Sivas, Şanlıurfa ve Manisa) kısmi coğrafi altlığı ile birlikte ayrıca ihale edilecektir. Buna ilişkin ikinci şartnamenin hazırlık çalışmaları da devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Tarım Bilgi sisteminin en önemli bileşenlerinden birisi Çiftçi Kayıt Sistemidir. Her yıl yaklaşık üç milyon çiftçiye önemli ölçüde destek sağlanmaktadır. Tarım kesiminde yüzde 65 oranlarına varan kadastroşuzluktan ve kadastroşu olan yerlerde de kadastral paftaların sayısal ortamda olmamasından dolayı Çiftçi Kayıt Sistemindeki büyük istismarların kontrol edilmesi mümkün olamamaktadır. Yirmi ilde kadastro yapımı konusunda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne ARIP Projesinden 50 Milyon USD kaynak aktarılmaktadır. Bu konuda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile Tarım Bakanlığı arasında protokol görüşmeleri devam etmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	50
Eylem Adı	:	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen "www.bilgitoplumu.gov.tr" web adresinde yayımlanmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları tarafından e-devlet ve bilgi toplumuna ilişkin olarak düzenlenen her türlü etkinliğe aktif katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda ayrıca, Türkiye İktisat Kongresi çerçevesinde 5-9 Mayıs 2004 tarihlerinde, bilgi toplumu ve bilgi ekonomisi konulu etkinlikler ve e-devlet konulu bir sergi düzenlenmiştir. Ayrıca, CeBIT 2004 fuarı, Bilişim Zirvesi 04 ve Türkiye Bilişim Kurultayına katılım sağlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	51
Eylem Adı	:	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Maliye Bakanlığı (Gelirler Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler 4731, 4962, 5035 ve 5228 sayılı Kanunlarla gerçekleştirilmiş durumdadır.

31.07.2004 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5228 sayılı “Bazı Kanunlarda ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”da konu ile ilgili düzenlemelere gidilmiştir.

Bu Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinde değişiklik yapılarak Maliye Bakanlığına, vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle İnternet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesine izin verme veya zorunluluk getirme hususlarında yetki verilmektedir.

Ayrıca, söz konusu izin veya zorunluluk çerçevesinde gönderilen beyanname ve bildirimlerin, bu konuda mükellef veya vergi sorumlusu ile gönderme işini yapacak kişiler arasında özel sözleşme düzenlenmesi şartıyla mükellef veya vergi sorumlusu tarafından verilmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Bu yetkiye istinaden 30.09.2004 tarih ve 25599 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 340 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile, mükelleflerin vergilendirmeye ilişkin ödevlerini yerine getirmede, gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanmak, vergi beyannameleri ile bildirim ve eklerinin kolay, hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde idareye intikalini sağlamak, vergi beyannamelerinin doldurulmasındaki hataları en aza indirerek mükelleflerin mağduriyetini önlemek, vergi dairesinin beyanname kabul, tarh, tahakkuk ve tahsilat işlemlerini azaltarak iş ve işlemlerini kolaylaştırmak ve diğer alanlarda mükellefe daha iyi hizmet vermesini sağlamak amacıyla isteyen mükelleflerin beyannamelerini elektronik ortamda tam otomasyona geçmiş vergi dairelerine vermeleri hususunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu açıklamalara ilave olarak bu uygulamadan kimlerin faydalanacağı, başvuruların nereye ve nasıl yapılacağı, bu uygulamanın yapılabilmesi için gerek duyulan altyapıya ilişkin açıklamaların yer aldığı “e-Beyanname Tanıtım Broşürü” Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün “www.gelirler.gov.tr” adresindeki internet sitesinde yayımlanmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda, beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi uygulaması tam otomasyona geçmiş vergi dairelerine verilecek beyannameleri kapsamaktadır. 12 Ekim 2004 tarihi itibarıyla 59 ilde toplam 232 vergi dairesi otomasyona geçirilmiş olup bu dairelerin sayısı sürekli olarak artırılmaktadır. Tam otomasyona geçmiş bulunan vergi dairelerinin hangileri olduğu, Gelirler Genel Müdürlüğünün internet sitesinden güncel olarak izlenebilmektedir. Tam otomasyona geçmiş vergi dairelerine elektronik ortamda beyanname, bildirim ve ekleri gönderilmesine ilişkin uygulama 1 Ekim 2004 tarihinde başlamış bulunmaktadır.

e-Beyanname uygulamasına 1 Ekim 2004 tarihi itibarıyla Katma Değer Vergisi Beyannameleri (1 ve 2 no.lu), Özel Tüketim Vergisi Beyannamesi (2a beyannamesi hariç), Muhtasar Beyanname, Damga Vergisi Beyannamesi, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamesi, Özel İletişim Vergisi Beyannamesi ve Şans Oyunları Vergisi Beyannamesi dahildir.

Diğer taraftan, 01.01.2005 tarihinden itibaren de yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin elektronik ortamda gönderilmesi uygulamasının başlatılması hedeflenmekte olup, buna ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	52
Eylem Adı	:	Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması
Sorumlu Kuruluş	:	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık Bilgi İşlem Başkanlığı

B) Yapılan Çalışmalar

1. Arşiv kataloglarının elektronik ortamda hizmete sunulması: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait arşiv malzemesinin bilgisayar ortamında tasnifi, katalogların hazırlanması ve hizmete sunulması çalışmalarına 1991 yılı başında başlanmış; 18 Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları İnternet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Elektronik ortamda arşiv kataloglarından istifade eden kayıtlı araştırmacı sayısı: 45.370 yerli, 2.425 yabancı olmak üzere toplam 45.370'e ulaşmıştır. Katalog çalışmaları her gün yapılan yeni veri girişleri ile devam etmektedir.

İnternet ortamında hizmete sunulan kataloglarda kayıtlı bilgi sayısı; Osmanlı Arşivi Katalogları için 942.198, Cumhuriyet Arşivi Katalogları için ise 165.885'tir.

2. Belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması: Tek nüsha olan arşiv belgelerinin kaybını önlemek ve belgeyi her türlü zararlı tesirlerden korumak, araştırma hizmetlerinde yıpranmasını önlemek ve uygun görülenlerin elektronik ortamda hizmete sunulması amacıyla elektronik ortama aktarılması hedeflenmiştir. Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığına temin edilen 3 adet mikrofilm, 1 adet hibrit kamera ve 4 adet sayısal kamera ile Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığına temin edilen 2 adet sayısal kamera ve 1 adet hızlı tarayıcı ile belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması çalışmalarına devam edilmektedir.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığında elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 1.380.211'e, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığında elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 433.195'e ulaşmıştır.

3. Belge görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması: Türk arşivlerinin tanıtımı ve tarihi olayların açıklığa kavuşması amacıyla elektronik ortama aktarılan belge görüntülerinden uygun görülenlerin tam metin olarak elektronik ortamda hizmete sunulması amaçlanmıştır.

Günümüzde çok tartışılan ve Türkiye Cumhuriyetine soykırım iddiası ile haksız saldırılarda bulunulan Ermeniler konusunda, yurt içi ve yurt dışı kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Osmanlı Arşivindeki 1.406 belge ve

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünün belgelere dayalı yayınları (13 kitap içinde yer alan 2.985 belge) elektronik ortamda hizmete sunulmuştur.

Arşiv belgelerinin araştırmacıların hizmetine sunulması esnasında kaybolma ve yıpranmasını önlemek amacıyla; belge görüntülerinin araştırma salonunda çevrimiçi olarak hizmete sunulması sağlanmıştır.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığında elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığında yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Cumhuriyet Arşivi yazılımındaki gecikmenin dışında, çalışmalar planlandığı şekilde yürütülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

e- SAĞLIK

e-SAĞLIK GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi ve iletişim teknolojileri, sağlık hizmetlerinin; bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arası sağlık düzeyi farklılıklarını azaltıcı, eşitlik ve hakkaniyet içinde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, hasta haklarına saygılı, kaliteli, ulaşılabilir, etkin ve verimli bir şekilde sunulmasında önemli imkanlar sağlayan bir araçtır. Tüm dünyada, e-sağlık alanında yürütülecek çalışmalar öncelikle ele alınmakta, bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirilerinden yararlanabilme imkanı üzerinde önemle durulmaktadır.

Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığı bünyesinde Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi (TSBS) çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile birlikte koordinasyon içerisinde yürütülmektedir. TSBS içerisinde yürütülen çalışmalar sonucunda TSBS Eylem Planı hazırlanmış ve bu eylem planı, e-sağlık eylemlerinin oluşturulmasına temel teşkil etmiştir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağlık alanında uygulanması, yaygınlaştırılması ve bu alanda yetişmiş insan kaynağının oluşturulması, yakın gelecekte uygulanması planlanan aile doktorluğu bilgi sistemi ve elektronik sağlık kayıtları gibi kapsamlı sistemlerin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir. Ayrıca hastanelerde sunulan sağlık bakım hizmetlerinin belirli standartlar (Uluslar arası Hastalık Sınıflaması-ICD-10, Tanıya Dayalı Gruplama) dahilinde izlenmesi, değerlendirilmesi ve sosyal güvenlik sistemi ile entegrasyonu genel sağlık sigorta sisteminin vazgeçilmez unsurlarından birisini oluşturmaktadır.

Sağlık bilgi sistemlerinin geliştirilmesi için esas teşkil edecek çalışmalar daha önceki değerlendirme raporlarında da değinildiği üzere e-sağlık eylemlerinin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda “sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması”na ilişkin çalışmalar tamamlanarak bir rapor hazırlanmıştır.

Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi için ICD-10, ATC kodları ve BUT kodlarının uygulanmasına yönelik düzenleme çalışması başlatılmıştır. Elektronik Sağlık Kayıtlarının oluşturulmasına temel teşkil edecek Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi çalışmaları ise ICD-10 standardı esas alınarak geliştirilmekte olup, Aile Doktorluğu uygulama yasasının çıkmasından sonra seçilecek pilot ilde uygulama başlatılacaktır.

“Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması” eylemi ile ilgili dünyada yaygın kabul gören Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN) sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir. Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yaygınlaştırılabilmesine yönelik olarak bir etüd proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir. 1 Ocak

2005 tarihinden itibaren sağlık sekt6r6nde kullanımı ve yaygınlaştırılması planlanmıştır.

Elektronik sağlık kayıtlarının geliştirilmesi, sağlık verilerinin modellenmesi, sağlık verilerinin değişimi standardının uygulanması ve tanıya dayalı gruplama sistemine ilişkin e-sağlık eylemlerinin tamamlanması için gerekli b6te ve insan kaynağının teminine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda ‘‘Sağlık bakımı hizmeti veren ve 6demelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamayı’’ hedefleyen eylem için Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, alışma ve Sosyal G6venlik Bakanlığı ve Hacettepe 6niversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onaylanmıştır. Projenin gerçekleştirilmesi ile e-sağlık eylemlerinin 6nemli bir b6l6m6 bu proje b6nyesinde tamamlanmış olacaktır.

‘‘Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi’’, ‘‘Sağlık verilerinin modellenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve T6rkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması’’, ‘‘Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri S6zl6đ6 hazırlanması’’ eylemlerinde bir 6nceki d6neme g6re ciddi bir ilerleme sağlanamamıştır. Bu eylemlerin, koordinat6r birim ve eylemlerden sorumlu kuruluş ile birlikte değerlendirilmesinde ve bir sonraki izleme d6nemine kadar mevcut problemlerin belirlenmesi ve 6z6m yollarının araştırılmasında yarar g6r6lmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	53
Eylem Adı	:	Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
	:	- TSE
	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim veren Akademik Kurumlar
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilişimi alanında standart geliştiren uluslar arası kuruluşlar ile bu alanda öncü olan ülkelerin standart geliştirme faaliyetleri araştırılarak, geliştirilen sağlık bilişimi standartları envanteri çıkarılmıştır. Eylem kapsamındaki karşılaştırmalı değerlendirme raporu da hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	54
Eylem Adı	:	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- TOBB
	:	- Verilen Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Kurum Temsilcileri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili dünyada yaygın kabul gören Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN) sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir.

Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yaygınlaştırılabilmesine yönelik olarak bir etüd proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren sağlık sektöründe kullanımı ve yaygınlaştırılması planlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	55
Eylem Adı	:	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- Kızılay
	:	- Kan Bankaları Yöneticileri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kan ve kan ürünleri ile ilgili standartların uygulanmasına yönelik Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile çalışmalar başlatılmakla birlikte, istenilen düzeyde ilerleme sağlanamamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Konu ile ilgili yeterli düzeyde bilgi birikimi mevcut değildir.

D) Çözüm Önerileri

İlgili birimin, Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi bünyesinde kurulan çalışma grupları ve Sağlık Bakanlığının ilgili kesimlerinin desteğini alarak çözüm imkanlarını araştırması ve eylemin belirlenecek yeni çalışma takvimine uygun bir biçimde yürütülmesinde fayda vardır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **56**
Eylem Adı : Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması
Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

B) Yapılan Çalışmalar

Aile Doktorluğu/Hekimliği Bilgi Sistemi çalışmaları son safhaya gelmiş olup prototip uygulama, 53 numaralı eylemde tespit edilen Uluslar arası Hastalık Sınıflama Standardı (ICD 10) kullanılarak başlatılacaktır. Yatırım programında, “Birinci basamak sağlık birimlerine makine teçhizat alımı” olarak ifade edilen proje kapsamında yapılan çalışmalar, Acil Eylem Planında yer alan, “Aile Hekimliği Sistemi”ne ilişkin bilgi sistemlerinin geliştirilmesi eylemi kapsamında revize edilmiştir. Bu nedenle, yürütülen çalışmalar 2004 yılı süresince devam edecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	57
Eylem Adı	:	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

56. eylemle koordineli bir şekilde çalışma yürütülmektedir. Projelendirmeye yönelik “Elektronik Hasta Takip Sistemi” ve “Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi” çalışmalarından elde edinilen deneyimlerden de yararlanılarak bir rapor hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	58
Eylem Adı	:	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören HL7 standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri tamamlanmış olup, taslak rapor hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 59
Eylem Adı	: Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı <ul style="list-style-type: none"> - Maliye Bakanlığı - TSE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: <ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları - Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kurumları

B) Yapılan Çalışmalar

Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile “Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması”na ilişkin proje üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan protokol onaylanmıştır. Projenin ana bileşenleri aşağıda yer almaktadır:

- Hizmet Başına Ödeme Sisteminin Yeniden Yapılandırılması
- Tanı İlişkili Gruplara Dayalı (DRG) Ön-Ödeme ve Bütçeleme Sistemi Geliştirilmesi
- Tıbbi Malzeme Yönetimi için Altyapı Çalışmaları

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	60
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

59. Eylem kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan proje bünyesinde yürütülecektir. Bu proje vasıtasıyla karşılanacak uzman ihtiyacı, 60 numaralı eylem çerçevesinde hazırlanması öngörülen raporun çok daha kapsamlı olarak ortaya konmasına imkan verecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	61
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Öncül eylem 60 sonuçlandığında çalışma başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 62
Eylem Adı	: Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: <ul style="list-style-type: none"> - DİE - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları - Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ulusal vaka bileşimi sınıflandırma sistemine (DRG) ilişkin çalışmalar Maliye Bakanlığı ile sürdürülmektedir. Öncül eylem 60 ile birlikte, bu eylem kapsamında yürütülecek çalışmalar, 59. eylemde bahsedilen proje kapsamında ele alınmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	63
Eylem Adı	:	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- TÜRKAK
	:	- Sağlık Alanında Kalite Belgesi Veren İlgili Diğer Kuruluşlar
	:	- Üniversite Hastaneleri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

53 no'lu eylem çerçevesinde sağlık bilgi sistemleri için standartların ortaya konması ile birlikte çalışma gerçekleştirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	64
Eylem Adı	:	Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik imza yasasına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması esnasında, oluşturulması planlanan elektronik hasta kayıtlarına erişim denetimi ve gizlilik ilkelerine yönelik yasal düzenlemelere yardımcı olacak bir rapor hazırlanacaktır. Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi'nin "sağlık kayıtlarının gizliliği ve güvenliğinin sağlanması" çalışma grubunca çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23 Ocak 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 2003 yılında bitirilmesi öngörülen eylem, ikincil mevzuat hazırlıklarına yönelik yapılması gereken araştırma çalışmaları nedeniyle gecikmiştir.

D) Çözüm Önerileri

Kişisel sağlık elektronik kayıtlarının gizliliği ve güvenliği ile ilgili olarak Elektronik İmza Kanunu'na ilişkin ikincil mevzuat çalışmalarının yakından izlenmesi gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **65**

Eylem Adı : Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- DİE
- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İleri düzey uzmanlık gerektiren eylemle ilgili olarak uzman temini ve kaynak ihtiyacının karşılanmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Eylem kapsamında ivedilikle çalışma takvimi hazırlanmalıdır. Gerekli uzman ihtiyacının karşılanması kapsamında yapılan çalışmalar ve yaşanan sorunların paylaşılması diğer çalışmalara da katkı sağlayacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	66
Eylem Adı	:	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE
	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
	:	- Halk Sağlığı Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Çalışmalar 60. eylem çerçevesinde yürütülecektir. Aile hekimliği sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. İkinci basamağa yönelik vaka bileşimi sınıflandırma sistemi ile birlikte veri setinin netleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Eylemin çalışma takvimi ivedilikle hazırlanmalıdır. Bu şekilde hangi alanlarda veri setlerinin hazırlanacağı ortaya konacak ve bir takvime bağlanacaktır. Ayrıca, alt alanlarda yapılacak çalışmalardan daha önce, bu veri setlerinin belirlenmesi ve yönetimine ilişkin değerlendirmeleri içeren bir çalışma yapılması uygun olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **67**

Eylem Adı : Türkiye’de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir “*eğitim ağacı*”nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Detaylandırılmış çalışma takvimi, tarafların katkı ve mutabakatıyla hazırlanmalıdır.

e-TİCARET

e-TİCARET GENEL DEĞERLENDİRME

Günümüzde tüm dünyada yaşanan ekonomik entegrasyon sürecinde, ülkeler arasındaki ticari sınırlamalar kalkmaktadır. Bu yeni ekonomik düzende, yeni pazarlara kolayca erişebilme ve ticari işlemleri hızlandırma gibi bir çok faydalar sağlayan elektronik ticaretin payı giderek artmaktadır. Ülkemizin elektronik ticaret yardımıyla küreselleşen pazardan daha fazla pay alması ve tüm işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin, rekabet gücünün artırılması için Kısa Dönem Eylem Planında Türkiye'de e-ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik 6 eyleme yer verilmiştir.

Ülkemizdeki firmaların e-ticaret kullanımı, henüz küresel pazarda etkin yer almalarını sağlayabilecek düzeyde değildir. Bununla birlikte, e-ticaretin işletmeler ve özellikle KOBİ'ler için sunduğu fırsatlar ilgili tüm kesimler tarafından kabul edilmekte ve bunlardan faydalanmak için çalışmalar yapılmaktadır.

e-Ticarete ilişkin olarak KDEP'te yer verilen eylemler ile; tüm şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sisteminin kurulması, elektronik ticareti yaygınlaştırmaya yönelik olarak e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması, e-ticaret hazırlık değerlendirme hizmetlerinin verilmesi, e-ticaret bilgi havuzu oluşturulması ve dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ile elektronik belgenin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşıldığında, ülkemizde elektronik ticaretin gelişmesi ve yaygınlaşması için uygun ortam oluşturulmuş olacaktır.

Şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sistemi ile ilgili olarak TOBB tarafından geliştirilmekte olan "Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi" ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Sanayi.NET Bilgi Sistemi adı altında toplanan entegre uygulama programları arasındaki farklılıkların tespitine yönelik görüşmelere devam edilmektedir. KOBİ'lerin e-ticarete yönlendirilmesi ve bu hususta destek sağlanması kapsamında Ocak-Eylül 2004 döneminde 440 firmaya mali destek verilmiştir. Yine bu amaçla ortak bir e-ticaret bilgi havuzu oluşturulmasına ilişkin etüd-proje çalışmalarının 2005 yılı başında tamamlanmasından sonra 2005-2006 yıllarında uygulamaya dönük çalışmalara başlanacaktır. Elektronik ticaret imkanlarından dış ticarete de yararlanılması amacıyla dış ticarete ilişkin belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ve uluslararası dolaşımının sağlanması için bir pilot projenin hayata geçirilmesi planlanmış ve projeye ilişkin olarak hazırlanan protokol imzalanmıştır. Ayrıca bu belgelerin uluslararası dolaşımının sağlanması kapsamında ilgili uluslararası kuruluşların çalışmalarına etkin katılım sağlanmaktadır.

e-Ticaret bölümünde yer alan eylemlere ilişkin teknik altyapının hazırlanmasında projelerin gerçekleştirilmesi aşamasına gelinmiştir. e-Ticaret konusunda KOBİ'lere yönelik bilgilendirme ve danışmanlık desteği sağlanmaktadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	68
Eylem Adı	:	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Başbakanlık
		- İçişleri Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
		- DİE
		- Vakıflar Genel Müdürlüğü
		- TOBB
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık, şirket sicil kayıtlarının tek merkezde toplanması amacıyla tasarlanan “Merkezi Tüzel Kişilik” sisteminin ihalesini tamamlamış olup yüklenici firma ile sözleşme yapma aşamasına gelmiştir. Diğer taraftan, TOBB tarafından geliştirilen “Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi” de tamamlanma aşamasına gelmiş bulunmaktadır. TOBB, Bakanlığa yazdığı bir yazı ile bu sistemin Bakanlığın ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde tasarlandığını belirtmiş, Bakanlığın ayrıca bir proje geliştirmesine ihtiyaç olmadığını ifade etmiştir. Bunun üzerine Bakanlık, projenin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olup olmadığını tespit etmek için TOBB’dan bilgi talebinde bulunmuştur. TOBB tarafından geliştirilmekte olan “Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon” sistemi ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Sanayi.NET Bilgi Sistemi altında toplanan entegre uygulama programları arasındaki farklılıkların tespiti ve buna bağlı olarak sistemlerin birbirine alternatif mi, yoksa tamamlayıcı nitelikte mi olduğunun ve birbiriyle uyumuna ilişkin hususların belirlenmesi konusunda bir çalışma yapılmıştır. Bu bağlamda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından TOBB’un sisteminde yapılan incelemede aşağıdaki belirsizliklerin bulunduğu tespit edilmiştir:

- İki sistem arasında eş zamanda veri tutarlılığının nasıl sağlanacağı,
- Bakanlığın iş süreçleri için ihtiyacı olan bilgiyi veri olarak nasıl kullanabileceği,
- Hangi sistemin veritabanının master olarak kabul edileceği ve buna bağlı olarak bir sistemde yapılan değişikliklerin ne zaman ve ne şekilde diğer sisteme yansıtılacağı,
- Verilerin eşleştirme işlemi için unvan kayıtlarındaki karakter farklılıklarından kaynaklanan uyumsuzlukların nasıl giderileceği,
- 1957 yılından beri çıkarılmakta olan Ticaret Sicil Gazetesi bilgilerinin elektronik ortamda indekslenip arşivlenmesi işlemi uzun süre alacağı için Bakanlığın asli görev ve sorumluluklarını nasıl yapabileceği,
- TOBB’un hazırladığı projeye ait proje planı ve süreçlerinin detaylandırılması ve ortak bir proje takviminde anlaşılması gerekliliği,
- TOBB veri tabanının kullanılması halinde il müdürlüklerinin Bakanlık Merkezi üzerinden kuracakları bağlantılar için kullanılan internet hat kapasitesinin yeterliliği,

- Bakanlıkça çevrimiçi verilen hizmetlerde performans ve iş süreçleri açısından ortaya çıkabilecek olumsuzluklar,
- Şirket veri tabanından beslenen Sanayi.NET Bilgi Sistemlerine ait değişkenler ile TOBB sistemine ait değişkenler arasındaki farklılıklar,
- Şirket bilgilerini güncelleme işlemlerinin hangi otorite tarafından nasıl yapılacağı,
- Bakanlık projesinde çok fazla detaylı yapıda kontrol ve bağlantı noktaları olmasından dolayı veri tutarlılığının sağlanmasında olabilecek sıkıntıların nasıl giderileceği,
- Tüzel kişi kayıtlarının bir kısmı TOBB haricinde zaman zaman Esnaf ve Sanatkarlar Sisteminde de tutulduğu veya her ikisine de kayıtlı olduğu durumlarda ortaya çıkabilecek sorunlar için Bakanlığın esnaf sicil memurluğu ile ticaret sicil memurluğunun elektronik ortamda nasıl bir entegrasyonun sağlanacağı,

hususlarının tam ve doğru olarak yerine getirilmesi konusunda tereddütler ortaya çıkmaktadır.

Sanayi.NET projesi uygulamaya geçirilirken Bakanlık iç sistemlerinin, e-esnaf, e-sanayi sicil, e-kooperatif vb. sistemlerinde veri tutarlılığının sağlanarak aracısız kullanılabilmesinin alt yapısı hazırlanmıştır. Bu sistemle, Bakanlığın çeşitli nedenlerle iletişimde bulunduğu TSE, Gümrük Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı kayıtları arasında karşılıklı veri paylaşımı gerçekleştirilecektir. Benzer şekilde, Ticaret Sicil Memurluklarından alınan süreli evrakların da sistemlerden otomatik olarak elde edilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

TOBB tarafından geliştirilmekte olan “Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi” ile Bakanlıkça hazırlanan Sanayi.NET Bilgi Sistemi altında toplanan entegre uygulama programları arasındaki farklılıklardan dolayı sistemler arası veri alışverişi hali hazırda mümkün değildir. Diğer taraftan söz konusu iki projenin birbirinin alternatifi mi yoksa tamamlayıcısı mı olduğu hususu da net değildir.

D) Çözüm Önerileri

Öncelikle her iki sisteme de ihtiyaç olup olmadığı hususu netleştirilmelidir. Eğer her iki projenin de gerekli ve birbirini tamamlar nitelikte olduğu kararına varılırsa iki kuruma ait sistemler arasında veri alışverişini sağlamaya yönelik olarak teknik yetkililerce kapsamlı bir çalışma yapılmalı ve sistemlerin birbirlerinin verilerini kullanabilir hale getirilmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca, TOBB tarafından geliştirilen “Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi”nin Eylem Planı’nın 44 no’lu eyleminde öngörülen tüm tüzel kişileri kapsamadığı, kapsasa dahi bu sistemde toplanan kamusal bilginin kamu idaresi olarak Bakanlık bilgi sisteminde bulunması ve burada diğer sistemlerle entegre şekilde kullanılmasında ve kamuoyunun bilgilendirilmesine sunulmasında yarar görülmektedir. Bakanlığın ihalesi tamamlanan projesi hakkında nihai karar oluşturulmalıdır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	69,70
Eylem Adı	:	KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması ve e-ticarete hazırlık değerlendirilme hizmetinin verilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	KOSGEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DTM
	:	- TOBB
	:	- TESK
	:	- İGEME
	:	- TİM

B) Yapılan Çalışmalar

KOBİ'lerde e-iş bilincinin oluşturulması planı kapsamında, 2004 yılı Ağustos ve Eylül aylarında Kayseri, Urfa, Adana, Bursa ve İzmir'de KOBİ'lere İnternet, Bilgi Ağları, e-İş Desteği ve yazılım desteği gibi konularda bilgilendirme yapılmıştır.

Bilgi Ağları ve e-İş Desteği kapsamında Ocak-Eylül 2004 döneminde toplam 440 firmaya 1.100.000 Euro karşılığı Türk Lirası destek verilmiştir. Bu desteğe uygulama kolaylığı getirmek için yeni bir program hazırlanmış olup veri girişleri ile takibi elektronik ortamda yapılmaktadır.

KOBİ Bilgi Ağı KOBİNET sayfası yenilenmekte olup, üye sayısı 19.700 civarındadır. Türkiye çapında 40.000 işletmeye bir anket çalışması uygulanarak işletmelere ilişkin diğer bilgilerin yanı sıra, Bilgi Teknolojileri altyapılarına ilişkin veriler toplanmıştır. Bu anketlerin, veri girişleri devam etmekte olup yüzde 95'i tamamlanmıştır. Veri girişlerinin tamamlanmasını müteakip, analiz ve değerlendirme çalışmaları sonucunda hedef üye sayısı olan 60.000'e ulaşılabacaktır.

KOBİ'lerde e-eğitim hususunda çalışma grupları oluşturularak uzaktan eğitim ve e-eğitim için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu konu ile ilgili olarak Türk Telekom ve KOSGEB arasında altyapı kurulmasına yönelik olarak Mayıs ayında bir protokol imzalanmış olup, tüm KOSGEB Merkezlerini, 50 Sinerji Odağını ve 100 OSB'yi birbirine bağlayacak telekonferans, video konferans, vb. altyapının kurulması planlanmaktadır. Bu konu ile ilgili olarak 6 KOSGEB Merkezinde video konferans bağlantısı kurulmuştur.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

KOBİ'lere verilen Bilgi Ağları ve e-İş Desteğinin uygulamasında sorunlar yaşanmış olup uygulayıcı ve düzenleyici birimler arası bir matris Çalışma Grubu oluşturularak desteğin revizyon çalışmalarına başlanmıştır. Desteğin revize edilmesini müteakip uygulama devam ettirilecektir.

e-İş konusunda yapılan bilgilendirme toplantıları sırasında KOBİ'lerin, bilgiye ulaşmada hangi kamu kurumundan/kuruluşundan ne şekilde faydalanacağını bilmediği gözlemlenmiştir.

D) Çözüm Önerileri

KOBİ'lere verilen desteklerin tek elde/daha az sayıda yerde/kuruluşta toplanmasında yarar görülmektedir (Sinerji Odakları gibi).

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	71
Eylem Adı	:	Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TOBB
		- KOSGEB
		- İGEME
		- Özel Sektör Kuruluşları
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

“e-Ticaret Bilgi Havuzu Projesi” ile başta KOBİ’ler olmak üzere bütün gerçek ve tüzel kişileri elektronik ticarete özendirmek, bilgilendirmek ve e-ticarete hazırlamak amacıyla tüm tarafları bir araya getiren bir portal oluşturulacaktır. Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) ile birlikte etüd çalışması yapılmasına karar verilmiştir. TOSYÖV, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfına (TTGV) proje önerisini sunmuş ve söz konusu öneri, yönetim kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul görmüştür. Bu çerçevede; TOSYÖV tarafından yürütülecek olan “e-Ticaret Bilgi Havuzu Etüd Projesi”, stratejik odak noktası projesi olarak AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından geçmiştir. 2005 yılı başında etüdünün tamamlanması beklenen projede, 2005-2006 yıllarında uygulamaya dönük çalışmalara başlanacaktır.

Projenin temel hedefi ülkemizde elektronik ticaretin geliştirilmesidir. Bu hedef doğrultusunda, e-ticaretle ilgili istatistikler, standartlar, mevzuat, makaleler, araştırma raporları, e-ticarete başlamak isteyenler için pratik bilgiler, e-ticaretle ilgili projeler, başvuru kaynakları, e-ticaret yapan firmalar listesi ve linkleri, başarı öyküleri, sektörden haberler gibi ortak bilgilerin ilgili kaynaklarından sağlanarak tek bir portalda birleştirilmesi ve bilgilendirme ve e-ticarete hazırlık değerlendirmesi gibi internet sayfası hizmetlerinin Türkçe, ülkemizdeki faaliyetlerin anlatılmasına yönelik bilgilerin ise ilk etapta Türkçe ve İngilizce olarak sunulması planlanmaktadır.

Etüd proje üç ana safhadan oluşacaktır:

1. Mevcut içerik yönetim ve yayınlama süreçlerinin gözden geçirilmesi,
2. İçerik yönetim teknolojilerinin gözden geçirilmesi,
3. İçerik yönetimi ve entegrasyon çerçeve çalışması.

Projeden beklenen başlıca faydalar aşağıda özetlenmiştir:

- e-Ticaret uygulama ve koordinasyon çalışmalarının internetten sürdürülmesi etkinliği artıracaktır.
- Dinamik yapısı ile ülkemizdeki genç nüfusla birlikte, firmalarımızdaki ciddi ve büyük bir potansiyel e-ticarete yönlendirilecek, dolayısı ile ihracatımız ve dünya ticaretinden aldığımız pay artacaktır.
- Başarılı örneklerin paylaşılacağı ortak platform oluşturulacaktır.
- Gerekli bilgileri tutan kuruluşların birbirleriyle elektronik ortamda bilgi paylaşımı ve iletişimi ile e-Dönüşüm Türkiye Projesinin temel hedeflerinden biri olan “birlikte çalışılabilirlik” sağlanacaktır.
- Bilgi teknolojileri kullanımı özendirilecek, e-ticaret bilinci ve e-ticarete güven oluşturulacaktır.
- Bilgi havuzu, e-ticarete başlamak için pratik ve faydalı bilgileri sunacaktır.
- Genel olarak e-ticaret çalışmalarının anlatıldığı www.e-ticaret.gov.tr sitesi e-Ticaret Bilgi Havuzu için ortak yetki paylaşımının olduğu bir portala dönüştürülecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Etüd projenin gerçekleşmesi için gerekli finansmanın sağlanması konularında yaşanan gecikmeler, etüd projenin başlatılmasını da geciktirmiştir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	72
Eylem Adı	:	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- DTM
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE
		- TOBB
		- UND
		- Bankalar Birliği
		- İlgili Diğer Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubu, dış ticarete rol alan kurumlarca düzenlenen tüm belgelerin incelenmesine ilişkin çalışma prensibi ve standartları belirlemiştir. Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgeler tespit edilerek bir envanter çıkarılmıştır.

10.06.2004 tarihinde İcra Kurulunda Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubunun çalışmaları hakkında bir sunum yapılmış ve İcra Kurulunun 5 no'lu kararıyla pilot uygulamanın protokol çerçevesinde Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından gerçekleştirilmesi ve ilgili kurum ve kuruluşların elektronik bilgi ve iletişim sistemlerini, elektronik belgelerin depolanacağı merkezi veri tabanına gerekli bilgi ve belgeleri sağlayacak şekilde adapte etmeleri kararlaştırılmıştır.

Pilot Projenin Gemlik Bursa Serbest Bölgesi'nde hayata geçirilmesi amacıyla TİM ile uygulama grubu adına Gümrük Müsteşarlığı arasındaki protokol Ağustos 2004 tarihinde imzalanmış ve çalışmalara başlanmıştır.

Protokolde;

- TİM, Uygulama Grubunun çalışmaları sırasında tespit edilen esaslara uygun olarak hazırlayacağı bir yazılım taslağını protokol imza tarihinden itibaren 1 ay içinde Uygulama Grubunun görüş ve onayına sunacağını belirtmiştir.
- TİM, Uygulama Grubu onayı alındıktan 15 gün sonra yazılımda kullanılacak XML şemalarını belirleyerek ayrıntılı bir doküman ile Uygulama Grubuna Eylül 2004 sonuna kadar sunacağını taahhüt etmiştir.
- TİM, Uygulama Grubu üyelerinin verilen bu XML şemalarına ve işlem süreçlerine uygun olarak kendi altyapılarını oluşturmasından sonra

Ekim 2004 sonunda TİM Sunucu tarafı yazılımının testini Uygulama Grubunun göstereceği bölgede başlatacağını ifade etmiştir.

- Çalışmalar, grup adına Gümrük Müsteşarlığının denetiminde devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bazı kurumların Uygulama Grubunun çalışmalarına etkin katılımı çoğu zaman gerçekleşmemiştir.

Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelerden bazıları (TIR Karnesi, A.TR Dolaşım Belgeleri ve EUR.1 Dolaşım Sertifikaları gibi) uluslar arası nitelikte ve matbu evrak şeklinde taraf olan ülkelerde dolaşmaktadır. Bu nedenle söz konusu belgelerin e-belge uygulamasına dahil edilmesi zor görünmektedir.

Çalışma grubu, dış ticaretin hızlı ve kolay olarak gerçekleşmesi ve firmaların uluslararası rekabet gücünün artırılması açısından son derece önemli olan e-belge projesinin devletin genel bilişim politikası içinde etkin bir şekilde yer alması gerekliliğini benimsemiştir.

Diğer taraftan, projenin bir pilot çalışmasının yapılmasının planlanması ve bu çalışmaların teknik boyutunun nasıl gerçekleştirileceği hususu, toplantıların önemli bir kısmında gündem maddesi olmuştur.

Pilot projenin hayata geçirilmesinin proje içerisinde yer alacak kurum ve kuruluşların otomasyon alt yapısına bağlı olması bir güçlük olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, tasarlanan sistemin bütün unsurları ile projelendirilmesi ve pilot çalışma yapılmasının hedeflenen sonuca uygun olup olmayacağına ilişkin tereddütler mevcuttur.

D) Çözüm Önerileri

e-Belge çalışma grubunun şu ana kadar yaptığı toplantılarda e-belge projelerine ilişkin sistem tasarımı, standartlar ve kurumların yapması gereken çalışmalar hususunda katılımcıların geniş mutabakatı sağlanmıştır.

e-Belge projesinin yapılabilirliği grupça benimsenmesine rağmen, geniş çapta mevzuat değişiklikleri gerekliliği ve dış ticarete rol alan tüm aktörlerin katılımının zorunluluğu nedeniyle projenin üst düzeyde değerlendirilerek genel bir devlet bilişim politikası olarak benimsenmesi yararlı olacaktır. Bu politika temel alınarak kurumların yeni projelerinde diğer kurumlar ile konuşabilecek sistemler tasarlanmasını zorlayacak protokoller hazırlanması, bu amaçla bir bilişim mevzuatının hazırlanarak deklare edilmesi, tanıtılması ve bu konuda kamuoyu oluşturulması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	73
Eylem Adı	:	Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Gümrük Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

Önceki dönemde yapılan çalışmalara ek olarak bir gelişme kaydedilmemiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Merkezi Ulusal Koordinasyon Gerekliliği:

Ülkemizde ticaretin kolaylaştırılması amacıyla merkezi koordinasyonla açık biçimde görevlendirilmiş bir yapı bulunmamaktadır. Ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili dış yazışmaları yürüten Dışişleri Bakanlığının mevcut yapılanması konu bazından ziyade, uluslararası ilişkilerin niteliğine göre çok taraflı veya ikili ilişkiler temelinde biçimlendirilmiştir. Bu başlıklar altında izlenen dosya yine konu yerine, hangi ülke, bölge veya uluslararası kuruluş söz konusu ise bu bağlamda sınırlı olarak oluşturulmaktadır.

Dolayısı ile, dünyada pek çok tarafı ilgilendiren bu konu ne yazık ki ülkemizde tek bir başlık altında ele alınamamaktadır. Benzer dikey yapı DTM ve ilgili kurum ve kuruluşlarda da bulunduğu için, ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili birimler birbirinden habersiz ve farklı çalışmalar yürütmektedir. Bunun en önemli göstergesi, BM AEK koordinatörü tarafından, BM'nin ticaretin kolaylaştırılmasında ülkeleri karşılaştırmalı olarak izlediği Soru Formuna ülkemizde oluşturulan cevapların gerçekleri yansıtmadığının ifade edilmesidir. Ayrıca, hangi konuda neden geri kaldığı ve bunun giderilmesi için neler yapılması gerektiği hususlarının aktif biçimde takip edilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) altında Dışişleri Bakanlığı öncülüğünde oluşturulan TURKPRO Komitesinin daha verimli ve aktif çalıştırılması gerekmektedir. Ayrıca, TURKPRO her ne kadar ticaretin kolaylaştırılması çalışmalarında dolaylı olarak yer alsa da, coğrafi sınırlılık problemi yaşanmaktadır. Konuyla ilgili diğer uluslararası ve bölgesel platformlara TURKPRO'dan gerekli destek sağlanamamaktadır.

BM temsilcilerince seminer süresince çeşitli vesilelerle SECI'nin deneyimlerinden e-Med projesinin başarılı sonuçlanması için ne şekilde faydalanılabileceği sorgulanmıştır. SECI örneğinden yola çıkılarak Maşrek Arap ve Magrep Arap PRO'larının kurulabileceği düşüncesi de tartışılmıştır. Bu hususlar seminerin sonuç bildirgesine de yansıtılmıştır. Pek çok kez konu SECIPRO ve TURKPRO'ya iletilmesine rağmen arzu edilen destek sağlanamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Uluslararası platformlarda ulusal e-belge uygulaması dolaşımının sağlanması her şeyden önce karşılıklı güven ve tanınmaya bağlı bulunmaktadır. Bu amaçla geniş bir yelpazede ülkemiz çalışmalarının anlatılması gerekmektedir. Ulusal çalışmaları koordineli olarak sürdürürken bu çalışmaların dünyaya anlatılması ve uluslar arası işbirliğinin sağlanması için kurumsal oluşumun yeterli düzeyde oluşturulması ihtiyacı bulunmaktadır.

Elektronik belge ve e-ticaret konularının ticaretin kolaylaştırılması için birer araç olduğu dikkate alınarak, bu konuların ticaretin kolaylaştırılması başlığı altında birlikte koordine edilmesi kamuda bürokrasinin azaltılmasının yanı sıra, KDEP-71 ve 73'teki eylem amaçlarına erişilmesinde büyük ivme kazandıracaktır.

Diğer taraftan, BM UNEDocs Projesi kapsamında Bulgaristan yerine alternatif olarak, Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Teknik İşbirliği çerçevesinde temasa geçilen Yunanistan ile bir pilot uygulama yapılmasının çok yararlı olacağı düşünülmektedir.